

Verordening individuele maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen 2008

De raad van de gemeente Bergen;
gelezen het voorstel van het college van Bergen van 11 december 2007;
gelezen het advies van de commissie Maatschappelijke Zaken van 6 december 2007;
gelet op het bepaalde in de Wet maatschappelijke ondersteuning;

b e s l u i t:

vast te stellen de volgende

VERORDENING INDIVIDUELE MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING GEMEENTE BERGEN 2008.

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze verordening en de daarop gebaseerde nadere regelgeving wordt verstaan onder:

- a. Wet: Wet maatschappelijke ondersteuning;
- b. College: college van burgemeester en wethouders;
- c. Beperkingen: in de International Classification of Functions Disabilities and Impairments (ICF) beschreven problemen van lichamelijke, chronisch-psychische of psychosociale aard, die een persoon ondervindt bij het uitvoeren van activiteiten op het gebied van maatschappelijke participatie;
- d. Mantelzorger: een persoon, die mantelzorg verleent als bedoeld in artikel 1, lid 1, onder b. van de wet;
- e. Zelfredzaamheid: het lichamelijk, verstandelijk, geestelijk en financiële vermogen om zelf voorzieningen te treffen die deelname aan het normale maatschappelijke verkeer mogelijk maken;
- f. Het normale gebruik van de woning: de mogelijkheid om normale (elementaire) woonfuncties te kunnen verrichten, zoals slapen, eten, lichaamsreiniging, het doen van essentiële huishoudelijke werkzaamheden, koken en keukengebruik, horizontale en verticale verplaatsingen binnen de woning, toegang tot de woning, de verzorging van kinderen, bezoek ontvangen, ontspannen, leren en werken;
- g. Verplaatsingshulpmiddel: Hulpmiddel bedoelt om verplaatsing in en rond de woning mogelijk te maken;
- i. Eigen bijdrage : een door het college vast te stellen bijdrage, die bij de verstrekking van een voorziening in natura of een persoonsgebonden budget betaald moet worden;
- j. Eigen aandeel in de kosten: een door het college vast te stellen bedrag dat bij een financiële tegemoetkoming niet door de gemeente wordt verstrekt;
- k. Voorziening in natura: een voorziening die in eigendom, in bruikleen, in huur of in de vorm van persoonlijke dienstverlening wordt verstrekt;
- l. Persoonsgebonden budget: een geldbedrag waarmee de aanvrager een of meer aan hem te verlenen voorzieningen kan verwerven en waarop de in deze verordening en het Besluit individuele maatschappelijke ondersteuning te stellen regels van toepassing zijn;
- m. Financiële tegemoetkoming: een tegemoetkoming in de kosten van een voorziening welke kan worden afgestemd op het inkomen van de aanvrager;
- n. Algemeen gebruikelijk: naar geldende maatschappelijke normen tot het gangbare gebruiks- dan wel bestedingspatroon van een persoon als de aanvrager behorend;
- o. Meerkosten: kosten van een mogelijk krachtens de wet te verlenen voorziening, voorzover dit deel van de kosten uitgaat boven voor die persoon als algemeen gebruikelijk te beschouwen kosten van een dergelijke voorziening;
- p. Huisgenoot: ledere meerderjarige met wie de zorgvrager duurzaam een gemeenschappelijke huishouding voert;
- q. Budgethouder: een persoon aan wie ingevolge deze verordening een persoonsgebonden budget is toegekend en die aan het college verantwoording over de besteding van het persoonsgebonden budget verschuldigd is;
- r. Gemeenschappelijke ruimte gedeelte(n) van een woongebouw, niet behorende tot de onderscheiden woningen, bestemd en noodzakelijk om de woning van de persoon met een beperking vanaf de toegang van het woongebouw te bereiken en ruimten die onder het gehuurde vallen en/of waarvan de persoon met een beperking gebruik moet kunnen maken;

-
- s. Besparingsbijdrage: een door de aanvrager te betalen bijdrage, gelijk aan het bedrag dat ten gevolge van de verstrekking van een voorziening door de aanvrager wordt bespaard omdat deze verstrekte voorziening een algemeen gebruikelijke voorziening vervangt of kan vervangen;
 - t. Maatschappelijke participatie: normale deelname aan het maatschappelijke verkeer, te weten:
 - 1. het voeren van een huishouden;
 - 2. het normale gebruik van de woning;
 - 3. het zich in en om de woning verplaatsen;
 - 4. het zich zodanig verplaatsen dat aansluiting wordt gevonden bij regionale, bovenregionale en landelijke vervoersystemen;
 - 5. het ontmoeten van andere mensen en het aangaan en onderhouden van sociale verbanden om op die manier deel te nemen aan het lokale maatschappelijke leven;
 - u. Hoofdverblijf: de woonruimte, bestemd en geschikt voor permanente bewoning, waar de gehandicapte zijn vaste woon- en verblijfplaats heeft en in de gemeentelijke basisadministratie staat ingeschreven, dan wel het feitelijk woonadres indien de gehandicapte met een briefadres is ingeschreven;
 - v. Inkomen:
 - 1. het verzamelinkomen of netto-inkomen (afhankelijk van de situatie) van de gehandicapte indien de gehandicapte 18 jaar of ouder is en geen echtgenoot heeft in de zin van artikel 1 lid 2 tot en met 7 Wmo;
 - 2. het gezamenlijk verzamelinkomen of netto-inkomen (afhankelijk van de situatie) van de ouders of pleegouders van de gehandicapte, indien de gehandicapte jonger is dan 18 jaar en geen echtgenoot heeft in de zin van artikel 1 lid 4 tot en met 7 Wmo;
 - 3. het gezamenlijk verzamelinkomen of netto-inkomen (afhankelijk van de situatie) van de gehandicapte en zijn echtgenoot indien de gehandicapte een echtgenoot heeft in de zin van artikel 1 lid 4 tot en met 7 tot Wmo.

Artikel 2 Inperking en uitsluitingen

- 2.1. Een voorziening wordt slechts toegekend voorzover deze, naar objectieve maatstaven gemeten, als de goedkoopst adequate voorziening kan worden aangemerkt.
- 2.2. Geen voorziening wordt toegekend:
 - a. indien de voorziening voor een persoon als de aanvrager algemeen gebruikelijk is;
 - b. indien de aanvrager niet woonachtig is in de gemeente Bergen;
 - c. indien de noodzaak voor de voorziening het gevolg is van een eigen keuze in het gebruik, het aanpassen of het onderhoud van de woning;
 - d. voor zover er aan de zijde van de aanvrager geen sprake is van aantoonbare meerkosten in vergelijking met de situatie voorafgaand aan het optreden van de beperkingen waarvoor de voorziening wordt aangevraagd;
 - e. voorzover de aanvraag betrekking heeft op kosten die de aanvrager voorafgaand aan het moment van beschikken heeft gemaakt en die tot gevolg hebben dat het college niet meer kan achterhalen of een voorziening noodzakelijk, adequaat en passend is;
 - f. indien een voorziening als die waarop de aanvraag betrekking heeft reeds eerder krachtens deze, dan wel krachtens de aan deze verordening voorafgaande Verordening voorzieningen gehandicapten is verstrekt en de normale afschrijvingstermijn van de voorziening nog niet is verstreken, tenzij de eerder vergoede of versterkte voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de aanvrager zijn toe te rekenen.

Artikel 3 Invulling compensatieverplichting

- 3.1 De door het college, ter compensatie van beperkingen bij het voeren van een huishouden te verstrekken voorziening kan bestaan uit:
 - a. een individuele hulp bij het huishouden;
 - b. een individuele woonvoorziening.
- 3.2 De door het college, ter compensatie van beperkingen bij het normale gebruik van de woning te verstrekken voorziening kan bestaan uit:
 - a. een individuele woonvoorziening;
 - b. een financiële tegemoetkoming in de kosten van een woonvoorziening.
- 3.3 De door het college, ter compensatie van beperkingen bij het verplaatsen in en om de woning dan wel voor sportbeoefening te verstrekken voorziening kan bestaan uit:
 - a. een individuele voorziening in natura ten behoeve van verplaatsing in en rond de woning;

-
- een persoonsgebonden budget te besteden aan een voorziening ten behoeve van verplaatsing in en rond de woning.b.
- 3.4 Ter stimulering van de deelname aan sport van mensen die in aanmerking komen voor een voorziening als bedoeld onder lid 3, verstrekt het college een financiële bijdrage ten behoeve van de aanschaf van een sportrolstoel.
- 3.5 De door het college, ter compensatie van beperkingen bij het zich zodanig verplaatsen dat aansluiting wordt gevonden bij regionale, bovenregionale en landelijke vervoersystemen te verstrekken voorziening kan bestaan uit:
- a. een collectieve vervoersvoorziening;
 - b. een individuele vervoersvoorziening.
- 3.6 De door het college, ter compensatie van beperkingen bij het ontmoeten van andere mensen en het aangaan en onderhouden van sociale verbanden om op die manier deel te nemen aan het lokale maatschappelijke leven te verstrekken voorziening kan bestaan uit:
- a. een collectieve vervoersvoorziening;
 - b. een individuele vervoersvoorziening;
 - c. een individueel verplaatsingshulpmiddel.

Hoofdstuk 2 Vorm van te verstrekken individuele voorzieningen

Artikel 4 Keuzevrijheid

Op elke individuele voorziening is de keuzevrijheid tussen een voorziening in natura en een persoonsgebonden budget van toepassing, conform artikel 6 van de Wet, tenzij hiertegen overwegende bezwaren bestaan. In het Besluit individuele maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen (artikel 1.2.1) zijn indicatoren c.q. criteria neergelegd wanneer er sprake is van overwegende bezwaren tegen een persoonsgebonden budget.

Artikel 5 Voorziening in natura

Indien een voorziening in natura wordt verstrekt is de bruikleenovereenkomst, huurovereenkomst of dienstverleningsovereenkomst tussen de leverancier en de aanvrager van toepassing.

Artikel 6 Financiële tegemoetkoming

Bij verstrekking van een financiële tegemoetkoming worden de toepasselijke voorwaarden zoals genoemd in het Besluit individuele maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen in de beschikking opgenomen.

Artikel 7 Persoonsgebonden budget

- 7.1 Op het persoonsgebonden budget zoals genoemd in artikel 6 van de wet, zijn de volgende voorwaarden van toepassing:
een persoonsgebonden budget wordt alleen verstrekt ten aanzien van individuele voorzieningen;
de wijze waarop het persoonsgebonden budget wordt vastgesteld wordt door het college vastgelegd in het Besluit individuele maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen;
op het persoonsgebonden budget is de Overeenkomst persoonsgebonden budget gemeente Bergen van toepassing.
- 7.2 De toekenning van het te verstrekken persoonsgebonden budget, de omvang en de looptijd ervan worden bij beschikking vastgesteld.
- 7.3 Bij de beschikking wordt een program van eisen verstrekt waarin aangegeven is aan welke vereisten de met het persoonsgebonden budget te verwerven voorziening dient te voldoen.
- 7.4 Na verzending van de beschikking wordt het persoonsgebonden budget ter beschikking gesteld door storting op de rekening van de aanvrager ofwel van de eigenaar van de woning in geval van een bouwkundige of woontechnische ingreep in of aan een woonruimte.
- 7.5 Het college gaat steekproefsgewijs na of het verstrekte persoonsgebonden budget besteed is aan het doel waarvoor het verstrekt is en in hoeverre dat doel wordt behaald. De budgethouder is

verplicht de daarvoor noodzakelijke stukken, zoals genoemd in het Besluit individuele maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen, op verzoek van het college per omgaande te verstrekken.

Artikel 8 Eigen bijdrage en eigen aandeel

- 8.1 Bij het verstrekken van Hulp bij het huishouden op grond van de wet is de aanvrager een eigen bijdrage verschuldigd of wordt de financiële tegemoetkoming afgestemd op het inkomen.
- 8.2 De eigen bijdrage als bedoeld in artikel 8.1. wordt berekend op basis van volledige doorberekening van de kostprijs, tenzij de maximale eigen bijdrage wordt bereikt.
- 8.3 Het college hanteert voor het bepalen van de maximale eigen bijdrage als bedoeld in artikel lid 8.1. de maximale grenzen zoals deze door het kabinet zijn bepaald in hoofdstuk IV van het Besluit maatschappelijke ondersteuning.

Hoofdstuk 3 Hulp bij het huishouden

Artikel 9 Aanspraak hulp bij het huishouden

- 9.1 Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g. onderdeel 4, 5 en 6 van de wet kan voor de in artikel 3 lid 1 onder a. vermelde voorziening in aanmerking worden gebracht indien:
 - a. beperkingen of ,
 - b. problemen bij het uitvoeren van de mantelzorg het zelf uitvoeren van één of meer huishoudelijke taken onmogelijk maken.
- 9.2 Het college stelt nadere regels vast ten aanzien van het bepaalde in het eerste lid.

Artikel 10 Gebruikelijke zorg

- 10.1 In afwijking van het gestelde in artikel 9 komt een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g., onderdeel 5 en 6 van de wet niet in aanmerking voor hulp bij het huishouden als in de woning waar deze persoon woont, een of meer huisgenoten wonen die wel in staat zijn het huishoudelijk werk te verrichten en van wie verwacht mag worden dat zij deze taken over nemen.
- 10.2 Het college stelt nadere regels vast ten aanzien van het bepaalde in het eerste lid.

Artikel 11 Tijdelijke voorziening; respijtzorg

- 11.1 Indien een mantelzorger tijdelijk niet in staat is om zijn taken waar te nemen, kan, niettegenstaande hetgeen in artikel 10 is bepaald, een vervangende voorziening voor Hulp bij het huishouden worden verstrekt.
- 11.2 Het college stelt nadere regels vast met betrekking tot de wijze waarop de tijdelijke voorziening als bedoeld in het eerste lid wordt verleend.

Artikel 12 Omvang van de hulp bij het huishouden

- 12.1 De omvang van de hulp bij het huishouden kan worden uitgedrukt in uren, afgerond naar decimalen, per week, twee weken of vier weken of in klassen, waarbij de volgende klassen met de daarbij behorende uren kunnen worden toegekend:
 - Klasse 1, 0 tot en met 1,9 uur per week;
 - Klasse 2, 2 tot en met 3,9 uur per week;
 - Klasse 3, 4 tot en met 6,9 uur per week;
 - Klasse 4, 7 tot en met 9,9 uur per week;
 - Klasse 5, 10 tot en met 12,9 uur per week;
 - Klasse 6, 13 tot en met 15,9 uur per week.
- 12.2 Het college stelt nadere regels vast wanneer met concrete uren en wanneer met klassen als bedoeld in het eerste lid wordt gewerkt.

Artikel 13. Omvang van het persoonsgebonden budget.

De bedragen per uur die in de vorm van een persoonsgebonden budget worden verstrekt, worden jaarlijks door het college vastgesteld en vastgelegd in het Besluit individuele maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen.

Hoofdstuk 4 Woonvoorzieningen

Artikel 14 Aanspraak op woonvoorzieningen

- 14.1 Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor de in artikelen 3.1b, 3.2a en 3.2b vermelde voorziening in aanmerking worden gebracht, indien beperkingen een aanpassing aan de woning noodzakelijk maken om een normaal gebruik van de woning of het voeren van de huishouding mogelijk te maken.
- 14.2. Het college stelt nadere regels vast ten aanzien van het bepaalde in het eerste lid.

Artikel 15 Soorten individuele woonvoorzieningen

De door het college ter compensatie van beperkingen bij het voeren van een huishouden of het normale gebruik van de woning te verstrekken voorzieningen als genoemd in de artikelen 3.1., 3.2. en 3.3. kunnen bestaan uit:

- a. een niet bouwkundige of niet woontechnische woonvoorziening;
- b. een tegemoetkoming in de verhuis- en herinrichtingskosten;
- c. een losse woonunit die bij de woning wordt geplaatst;
- d. een bouwkundige of woontechnische woonvoorziening;
- e. onderhoud en reparatie woonvoorzieningen;
- f. tegemoetkoming kosten bij tijdelijke huisvesting en huurderiving;
- g. een uitruimte.

Artikel 16 Aanspraak op woonvoorzieningen

- 16.1 Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor een voorziening als bedoeld in artikel 15 onder a. in aanmerking worden gebracht wanneer aantoonbare beperkingen als gevolg van ziekte of gebrek het normale gebruik van de woning belemmeren.
- 16.2 Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor een voorziening als bedoeld in artikel 15 onder b in aanmerking worden gebracht wanneer de in het eerste lid genoemde voorziening geen voldoende compensatie biedt of niet de goedkoopst adequate voorziening is.
- 16.3 Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor een voorziening als bedoeld in artikel 15 onder c, d, e, en f. in aanmerking worden gebracht wanneer er geen passende woning op redelijke termijn beschikbaar is of de in het tweede lid niet de goedkoopst adequate voorziening is. Bovendien wordt bij beoordeling een afweging gemaakt tegen de eventuele achteruitgang bij het ontmoeten van andere mensen en het verliezen van sociale verbanden in de huidige directe woonomgeving.
- 16.4 Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor een voorziening als bedoeld in artikel 15, onder g. in aanmerking worden gebracht wanneer sprake is van een op basis van aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek aanwezige gedragsstoornis met ernstig ontremd gedrag tot gevolg waarbij alleen het zich kunnen afzonderen kan leiden tot een situatie waarin deze persoon tot rust kan komen.

Artikel 17 Uitsluitingen

De bepalingen van dit hoofdstuk zijn niet van toepassing op het treffen van voorzieningen aan hotels/pensions, trekkerswoonwagens, kloosters, tweede woningen, vakantiewoningen, recreatiewoningen, kamerverhuur, AWBZ-instellingen en specifiek op gehandicapten en ouderen gerichte woongebouwen voor wat betreft voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten of voorzieningen die bij nieuwbouw of renovatie zonder noemenswaardige meerkosten meegenomen kunnen worden.

Artikel 18 Hoofdverblijf

- 18.1 Een woonvoorziening wordt slechts verleend indien de aanvrager zijn hoofdverblijf heeft of zal hebben in de woonruimte waaraan de voorziening wordt getroffen.
- 18.2 In afwijking van het gestelde in het eerste lid kan een woonvoorziening getroffen worden voor het bezoekbaar maken van één woonruimte indien de aanvrager zijn hoofdverblijf heeft in een AWBZ-instelling.
- 18.3 De aanvraag voor het bezoekbaar maken woonruimte als bedoeld in het tweede lid wordt ingediend in de gemeente waar de aan te passen woning staat.

- 18.4 De woonvoorziening betreft slechts het bezoekbaar maken van de in het tweede lid bedoelde woonruimte met een door het college in het Besluit individuele maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen vast te leggen maximumbedrag.
- 18.5 Onder bezoekbaar maken wordt uitsluitend verstaan dat de aanvrager de woonruimte, de woonkamer en een toilet kan bereiken.
- 18.6 Een financiële vergoeding die wordt verleend op basis van het tweede lid, wordt slechts verstrekt onder de voorwaarde dat aan de gemeente waar de gehandicapte zijn hoofdverblijf heeft, verklaart dat haar niet bekend is dat ten behoeve van de gehandicapte reeds eerder een woning bezoekbaar is gemaakt.

Artikel 19 Weigeringsgronden

De aanvraag voor een woonvoorziening als bedoeld in dit hoofdstuk wordt geweigerd indien:

- a. de noodzaak tot het treffen van de woonvoorziening het gevolg is van een verhuizing waartoe op grond van belemmeringen bij het normale gebruik van de woning ten gevolge van een beperking geen aanleiding bestond en er geen andere belangrijke reden aanwezig was, tenzij het college toestemming verleent voor verhuizing en de laatste verhuizing meer dan 7 jaar geleden is;
- b. de aanvrager niet is verhuisd naar de voor zijn of haar beperkingen op dat moment beschikbare meest geschikte woning, tenzij daarvoor tevoren schriftelijk toestemming is verleend door het college;
- c. deze betrekking heeft op voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten anders dan automatische deuropeners, hellingbanen en extra trapleuningen;
- d. de aanvrager is verhuisd naar een woonruimte die niet geschikt is het gehele jaar door bewoond te worden, verhuisd is naar een AWBZ-instelling of een andere instelling gericht op het verstrekken van zorg, of er in de verlaten woonruimte geen problemen met het normale gebruik van de woning zijn ondervonden;
- e. De aanvrager voor het eerst zelfstandig gaat wonen dan wel verhuisd is vanuit een woonruimte die niet geschikt is het gehele jaar door bewoond te worden, voor zover de aangevraagde woonvoorziening een tegemoetkoming in verhuiskosten en inrichtingskosten betreft;
- f. er geen rechtstreeks oorzakelijk verband bestaat tussen de ondervonden beperkingen en één of meer bouwkundige of bouwtechnische kenmerken van de door de aanvrager bewoonde woning;
- g. de beperkingen niet in de woning zelf (waartoe ook de toegankelijkheid van de woning moet worden begrepen) worden ondervonden.

Artikel 20 Terugbetaling bij verkoop

De eigenaar-bewoner, die krachtens deze verordening een woonvoorziening heeft ontvangen die leidt tot waardevermindering van de woning, dient bij verkoop van deze woning binnen een periode van 10 jaar na gereedmelding van de voorziening, deze verkoop van de woning onverwijld aan het college te melden. De meerwaarde van de woning dient volgens het in het Besluit individuele maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen door het college vastgelegde afschrijvingschema te worden terugbetaald.

Hoofdstuk 5 Vervoersvoorziening

Artikel 21 Het recht op een algemene voorziening

Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor de in de artikel 3 lid 5 en 6 bedoelde vervoersvoorziening in aanmerking worden gebracht indien beperkingen:

- a. het gebruik van het openbaar vervoer of,
- b. het bereiken van het openbaar vervoer onmogelijk maken.

Artikel 22 Het primaat van het collectief vervoer

Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor de in artikel 3, lid 5 onder b. vermelde voorziening in aanmerking worden gebracht wanneer:

- a. beperkingen het gebruik van een collectief systeem als bedoeld in artikel 3, lid 5 onder a., onmogelijk maken dan wel,
- b. een collectief systeem als bedoeld in artikel 3, lid 5 onder a., niet aanwezig is.

Artikel 23 Algemeen gebruikelijke vervoersvoorzieningen

23.1 Indien het verzamelinkomen van een ongehuwde persoon of het gezamenlijk verzamelinkomen van gehuwde personen meer bedraagt dan 1,5 maal in het van toepassing zijnde inkomen zoals genoemd en gebruikt in hoofdstuk IV van het Besluit maatschappelijke ondersteuning, wordt het bezit van een personenauto algemeen gebruikelijk geacht, zodat een auto of een met een auto

- vergelijkbare voorziening en de daarmee samenhangende gebruiks- en onderhoudskosten niet in aanmerking komen voor verstrekking of vergoeding.
- 23.2 Het vorige lid laat onverlet dat een voorziening met betrekking tot het aanpassen van een eigen auto kan worden verstrekt, indien beperkingen het normale gebruik van de eigen auto onmogelijk maken.

Artikel 24 Omvang in gebied en in kilometers

- 24.1 Bij de te verstrekken vervoersvoorziening wordt ten aanzien van de vervoersbehoefte ten behoeve van maatschappelijke participatie uitsluitend rekening gehouden met de verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving in het kader van het leven van alledag, tenzij zich een uitzonderings-situatie voordoet waarbij het gaat om een bovenregionaal contact, dat uitsluitend door de aanvrager zelf bezocht kan worden, terwijl het bezoek voor de aanvrager noodzakelijk is om dreigende vereenzaming te voorkomen;
- 24.2 De te verstrekken vervoersvoorziening zal maatschappelijke participatie door middel van lokale verplaatsingen met tenminste een omvang per jaar van 1.500 kilometer met een bandbreedte tot 2.000 kilometer mogelijk maken.

Hoofdstuk 6 Verplaatsingshulpmiddel en sportrolstoel

Artikel 25 Aanspraak op een verplaatsingshulpmiddel en een sportrolstoel

- 25.1 Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g., onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor de in artikel 3.3. sub a. en b. en artikel 3.6. sub c. bedoelde verplaatsingshulpmiddel in aanmerking worden gebracht indien beperkingen zittend verplaatsen in en om de woning noodzakelijk maken en hulpmiddelen die verstrekt worden op grond van de AWBZ of een andere wettelijke regeling geen adequate oplossing bieden;
- 25.2 Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor de in artikel 3.4 bedoelde sportrolstoel voorziening in aanmerking worden gebracht indien beperkingen sportbeoefening zonder sportrolstoel onmogelijk maken.

Artikel 26 Aanspraak op rolstoelvoorzieningen voor AWBZ-bewoners

In uitzondering op het gestelde in artikel 25 lid 1 komt een persoon die verblijft in een op grond van artikel 5 van de Wet toelating zorginstellingen erkende instelling uitsluitend voor een rolstoel in aanmerking indien hij geen recht heeft op een rolstoel, verstrekt op grond van de AWBZ.

Hoofdstuk 7 Het verkrijgen van voorzieningen en het motiveren van besluiten

Artikel 27 Gebruik aanvraagformulier

Een aanvraag dient te worden ingediend door middel van een door het college ter beschikking gesteld formulier.

Artikel 28 Relatie met de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten

De aanvraag dient te worden ingediend bij het ZorgPlusLoket, bij welk loket zowel aanvragen voor voorzieningen inzake de wet alsook aanvragen zorg inzake de AWBZ kunnen worden ingediend.

Artikel 29 Inlichtingen, onderzoek, advies en beschikking.

- 29.1. Het college is bevoegd om, voor zover dit van belang kan zijn voor de beoordeling van het recht op een voorziening, degene door wie een aanvraag is ingediend:
- op te roepen in persoon te verschijnen op een door het college te bepalen plaats en tijdstip en hem te ondervragen;
 - op een door het college te bepalen plaats en tijdstip door een of meer daartoe aangewezen deskundigen te doen ondervragen en/of onderzoeken.
- 29.2 Het college vraagt een door hem daartoe aangewezen adviesinstantie om advies indien:
- het handelt om een aanvraag een persoon betreffend, die een aanvraag in het kader van deze verordening heeft ingediend voor:

het ofwel een voorziening betreft waarvan de kosten naar verwachting het bedrag als genoemd in het Besluit individuele maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen te boven zal gaan;-

-
- het ofwel een soort voorziening betreft waarvoor in het Besluit individuele maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen advies is voorgeschreven; -
- b. er onduidelijkheid bestaat over de medische situatie van de aanvrager;
 - c. het college dat noodzakelijk acht.

29.3 Een aanvrager is verplicht aan het college of de door hem aangewezen adviesinstantie die gegevens te verschaffen of te doen verschaffen die noodzakelijk zijn voor de beoordeling van de aanvraag.

29.4 Bij de advisering zoals genoemd in het tweede lid wordt door de adviseur gebruik gemaakt van de systematiek zoals neergelegd in de ICF classificatie.

29.5 De beschikking vermeldt op welke wijze de genomen beschikking bijdraagt aan het behouden en bevorderen van de zelfredzaamheid en de normale maatschappelijke participatie van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem.

Artikel 30 Samenhangende afstemming

Om de verkrijging van individuele voorzieningen samenhangend af te stemmen op de situatie van de aanvrager, kan het college, afhankelijk van de aard van de beperking en de te verlenen voorziening, onderzoek laten verrichten naar de situatie van de aanvrager.

Artikel 31 Wijzigingen in de situatie

Degene aan wie krachtens deze verordening een voorziening is verstrekt, is verplicht aan het college mededeling te doen van feiten en omstandigheden, waarvan redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze van invloed kunnen zijn op het recht op een voorziening.

Artikel 32 Intrekking van een voorziening

32.1 Het college kan een besluit, genomen op grond van deze verordening, geheel of gedeeltelijk intrekken indien:

- a. niet is voldaan aan de voorwaarden gesteld bij of krachtens deze verordening;
- b. op grond van gegevens beschikt is en gebleken is dat de gegevens zodanig onjuist waren dat, waren de juiste gegevens bekend geweest, een ander besluit zou zijn genomen.

32.2 Een besluit tot verlening van een financiële tegemoetkoming of een persoonsgebonden budget kan worden ingetrokken indien blijkt dat de tegemoetkoming of het budget binnen zes maanden na uitbetaling niet is aangewend voor de bekostiging van het middel waarvoor de verlening heeft plaatsgevonden.

Artikel 33 Terugvordering

33.1 Ingeval een voorziening is ingetrokken kan een op basis daarvan reeds uitbetaalde financiële tegemoetkoming of persoonsgebonden budget worden teruggevorderd.

33.2 In geval het recht op een in eigendom verstrekte voorziening is ingetrokken kan deze voorziening worden teruggevorderd indien de voorziening is verleend op basis van valselijk verstrekte gegevens.

Hoofdstuk 8 Slotbepalingen

Artikel 34 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen, ten gunste van de aanvrager, afwijken van de bepalingen van deze verordening, indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 35 Beslissing college in gevallen waarin de verordening niet voorziet

In gevallen, de uitvoering van deze verordening betreffende, waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.

Artikel 36 Indexering

Het college kan jaarlijks per 1 januari de in het kader van deze verordening en het op deze verordening berustende Besluit individuele maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen geldende bedragen verhogen of verlagen conform de ontwikkelingen van de prijsindex volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek ('consumentenprijsindex alle huishoudens').

Artikel 37 Overgangsbepaling

Voor indicaties waarvan de geldigheid verstrijkt tussen 1 januari 2007 en 31 december 2008 gelden de overgangsbepalingen zoals vastgelegd in het Besluit individuele maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen.

Artikel 38 Inwerkingtreding

38.1 Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2008.

38.2 Bij in werking treden van deze verordening vervalt de Verordening individuele maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen 2007.

Artikel 39 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening individuele maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen 2008.

Toelichting behorende bij de Verordening individuele maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen 2008

1. Inleiding

Het op 27 mei 2005 ingediende wetsvoorstel (KS 30 131) "Nieuwe regels betreffende Het op 27 mei 2005 ingediende wetsvoorstel (KS 30 131) "Nieuwe regels betreffende maatschappelijke ondersteuning", de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), is op 14 februari 2006 in de Tweede Kamer – met alleen de stemmen van de Socialistische Partij tegen – aangenomen. Aan deze bijna unanieme stemming is een behandeling voorafgegaan die de wet een ander aanzicht heeft gegeven. De consequenties hiervan zijn niet direct te overzien: ook de Wet maatschappelijke ondersteuning is een wet die verdere invulling behoeft en uiteindelijk door jurisprudentie een duidelijke vorm zal krijgen. Er is bovendien nog sprake van het gegeven dat het kernbegrip van de wet, het zogenaamde compensatiebeginsel, bij amendement aan de wet is toegevoegd, waardoor een begripsomschrijving van dit cruciale begrip ontbreekt. Het gevolg hiervan is dat de toelichting op het betreffende amendement uitgangspunt is voor de vormgeving van dit compensatiebeginsel.

De Verordening individuele maatschappelijke ondersteuning geeft invulling aan de in de Wet maatschappelijke ondersteuning gegeven opdracht regels te stellen bij verordening. In deze verordening is vorm gegeven aan het voornoemde compensatiebeginsel zonder de regels van de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg) en de regels rond de functie huishoudelijke verzorging uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) geheel los te laten. Dit is van belang om een vacuüm te voorkomen, temeer daar het overgangsrecht zoals geregeld in de Wmo bestaande cliënten slechts maximaal één jaar het behoud van de oude rechten op grond van de AWBZ of de Wvg biedt.

In de Wmo komen voorzieningen uit de Welzijnswet, de AWBZ en de Wvg bij elkaar. Voorzieningen uit de Welzijnswet worden als voorliggende voorzieningen aangeboden en worden daarom niet in deze verordening opgenomen.

Enkele korte opmerkingen tot slot: In de verordening is met name uitwerking gegeven aan de artikelen 5, 6, 15, 19 en 26 van de Wmo. Alle bedragen en bijbehorende regelgeving worden opgenomen in een besluit.

2. Algemene toelichting

De kern van de Wet maatschappelijke ondersteuning wordt gevormd door het begrip "compensatiebeginsel". Dit begrip is bij amendement nr. 65 in de Wmo opgenomen en is afkomstig van de Raad voor de Volksgezondheid en Zorg. In hun briefadvies over de Wmo staat het volgende:

"Het verdient volgens de Raad aanbeveling om de wettelijke aanspraak op maatschappelijke ondersteuning te relateren aan aard en ernst van de beperking(en) van burgers, door gemeenten te verplichten zorg te dragen voor compensatie van deze beperking(en). En wel zodanig dat de burger met een beperking in een gelijkwaardige uitgangspositie wordt gebracht ten opzichte van de burger zonder beperking(en). De gemeente heeft hierin een resultaatsverplichting. Dit brengt met zich mee dat de gemeente zelf mag bepalen welke voorzieningen zij aanbiedt om het wettelijk vastgestelde doel/resultaat te bereiken. Teneinde tevens recht te doen aan het uitgangspunt dat daar waar mogelijk beroep gedaan wordt op de eigen verantwoordelijkheid van burgers moet het mogelijk zijn om aan de aanspraak op onder-

steuning een inkomenstoets te koppelen. Omdat het om maatschappelijke participatie gaat, is dit te rechtvaardigen. Daartoe dienen op centraal niveau regels gesteld te worden. In het licht van de voorgestelde 'compensatieplicht' heeft het de voorkeur van de Raad om alleen individuele voorzieningen over te hevelen naar de Wmo, zodat de wet een eenduidig karakter kan krijgen. In deze visie blijft naast de Wmo een Welzijnswet bestaan, waarin de collectieve (gemeenschapsgerichte) voorzieningen worden ondergebracht. Deze voorzieningen zijn immers algemeen van aard en bedoeld voor iedere ingezetene van de gemeente, ongeacht diens eventuele beperkingen. Voor deze voorzieningen acht de Raad het niet gewenst een wettelijke aanspraak in het leven te roepen. Deze aanbeveling heeft betrekking op het niveau van de aanspraak (c.q. voorziening), niet op het niveau van de uitvoering. Op het tweede niveau kan immers, ook bij een individuele aanspraak (bijvoorbeeld vervoer) een 'collectieve' voorziening worden aangewend (bijvoorbeeld openbaar vervoer).

Door de aanspraak op ondersteuning niet te verankeren in een verplichting om bepaalde met name te noemen voorzieningen te verstrekken (zorgplicht), maar te omschrijven in termen van het te bereiken resultaat (compensatieplicht), kan onzekerheid ontstaan over wat nu precies als recht geldt. Om die reden is het volgens de Raad noodzakelijk om in de wet zelf op te nemen wanneer sprake is van een gelijkwaardige uitgangspositie van burgers. Dat is immers het resultaat waarop de gemeente, ook in rechte, kan worden aangesproken. Dit betekent dat geoperationaliseerd moet worden wat de termen 'zelfredzaamheid' en 'maatschappelijke participatie' betekenen: welke activiteiten moet iemand daarvoor tenminste kunnen uitvoeren?

Door het te bereiken resultaat (de compensatie) als aangrijpingspunt te nemen is het volgens de Raad niet noodzakelijk in de wet zelf criteria op te nemen voor de indicatiestelling."

Dit begrip is 'vertaald' bij amendement en in de wet opgenomen. Het is met name de toelichting op het amendement dat informatie geeft over de bedoeling van de wetgever met het begrip compensatieplicht. De toelichting stelt:

"Ter vervanging van de verplichting gedurende drie jaar om te voorzien in met name genoemde producten en diensten strekt het nieuw geformuleerde artikel ertoe de algemene verplichting aan gemeenten op te leggen om beperkingen in de zelfredzaamheid op het gebied van het voeren van een huishouden, het zich verplaatsen in en om de woning en om zich lokaal per vervoermiddel te verplaatsen, weg te nemen. Onder zelfredzaamheid wordt in dit verband verstaan het lichamelijke, verstandelijke, geestelijke en financiële vermogen om zelf voorzieningen te treffen die deelname aan het normale maatschappelijke verkeer mogelijk maken. Onder normale deelname aan het maatschappelijke verkeer wordt in ieder geval verstaan het kunnen voeren van een huishouden; het normale gebruik van een woning; het zich in en om de woning kunnen verplaatsen; het zich zodanig kunnen verplaatsen dat aansluiting kan worden gevonden bij regionale, bovenregionale en landelijke vervoerssystemen; het kunnen ontmoeten van andere mensen en het aangaan en onderhouden van sociale verbanden om op die manier te kunnen deelnemen aan het lokale sociaal-maatschappelijk leven. Voor de gemeentelijke uitvoeringspraktijk biedt de International Classification of Functions, Disabilities and Impairments (ICF classificatie) een uniform begrippenkader dat als grondslag kan dienen om de behoefte aan voorzieningen in individuele gevallen vast te stellen.

De opdracht om compenserende voorzieningen te treffen wordt met dit artikel bij wet gegeven. De normering ervan wordt overeenkomstig de bestuurlijke structuur van de wet op het lokale niveau bepaald met inachtneming van alle bepalingen over de totstandkoming van het lokale beleid en de betrokkenheid van burgers en cliënten daarbij."

Omdat er geen omschrijving van het begrip compensatiebeginsel in het amendement is opgenomen, is in de verordening een begripsomschrijving opgenomen, in artikel 1 onder c. Het compensatiebeginsel geldt, zo geeft de tekst van artikel 4, lid 1 van de wet aan, voor de onderdelen:

- a. een huishouden te voeren,
- b. zich te verplaatsen in en om de woning,
- c. zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel en
- d. medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Uitgaande van een overgang van de drie Wvg-terreinen woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en rolstoelen, plus de AWBZ-functie huishoudelijke verzorging, naar de Wmo, worden de onderdelen uit artikel 4 van de wet in deze verordening als volgt uitgewerkt:

- a. om de woonvoorzieningen beter te verankeren is het begrip "normaal gebruik van de woning" uit de Wvg toegevoegd.
- b. onder het voeren van een huishouden wordt met name de eerdere functie huishoudelijke verzorging, in deze verordening hulp bij het huishouden genoemd (hoofdstuk 3) verstaan, er kan echter ook een woonvoorziening nodig zijn voor een adequate compensatie (hoofdstuk 4), als;
- c. zich verplaatsen in en om de woning: de rolstoel, inclusief de sportrolstoel (hoofdstuk 6);
- d. zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel: de vervoersvoorzieningen uit de Wvg (hoofdstuk 5);
- e. het ontmoeten van medemensen en het daaruit volgende aangaan van sociale verbanden wordt indirect mogelijk gemaakt door het thuis kunnen blijven wonen te faciliteren met de andere

compensatie-onderdelen. Direct zijn de vervoers- en rolstoel voorzieningen ook bestemd om ontmoeting met andere mensen mogelijk te maken. .

In artikel 4 van de wet wordt de gemeente opgedragen ten behoeve van de compensatie "voorzieningen te treffen". De wet stelt dus niet dat het steeds om individuele voorzieningen moet gaan. Anders dan in het VNG-model voor de verordening wordt in deze verordening niet gewerkt met Algemene Voorzieningen, behalve bij de collectieve vervoersvoorziening. In dit laatste geval is het juridisch houdbaar de collectieve voorziening voor te laten gaan op een individuele voorziening.

3. Artikelgewijze toelichting

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

Ad a.

Deze bepaling spreekt voor zich; zie ook de in artikel 43 van de Wet maatschappelijke ondersteuning opgenomen citeertitel van de wet.

Ad b.

College: Naar de gebruikelijke terminologie binnen Bergen wordt hiermee bedoeld op het college van burgemeester en wethouders.

Ad c.

De term "beperkingen" is ontleend aan en verwijst naar de ICF, de International Classification of Functioning, Disability, and Health, opgesteld door de Wereld Gezondheidsorganisatie (World Health Organisation, onderdeel van de Verenigde Naties). Het onder de toelichting op onderdeel 1.2 van dit artikel genoemde amendement-Miltenburg stelt over de ICF: "Voor de gemeentelijke uitvoeringspraktijk biedt de International Classification of Functions, Disabilities and Impairments (ICF classificatie) een uniform begrippenkader dat als grondslag kan dienen om de behoefte aan voorzieningen in individuele gevallen vast te stellen."

Ad d.

De begripsomschrijving van het begrip "mantelzorger" is ontleend aan de begripsomschrijving van "mantelzorg" in de wet (artikel 1, lid 1 onder b, van de wet).

Ad e.

Zelfredzaamheid: Deze begripsomschrijving komt uit de toelichting op eerder reeds genoemde amendement-Miltenburg c.s., dat het compensatiebeginsel aan de wet heeft toegevoegd.

Ad f.

Het normale gebruik van de woning: Deze definitie is toegevoegd, omdat "het normale gebruik van de woning" onder gemeentelijke beleidsvrijheid is toegevoegd aan de reikwijdte van de compensatieplicht. Zie ook artikel 1 sub c. van de verordening.

Ad i.

De bevoegdheid voor het vragen van een eigen bijdrage vloeit voort uit artikel 15 lid 1 van de wet. Deze kan op het inkomen worden afgestemd, zij het dat daarvoor op basis van artikel 15 lid 3 van de wet bij Algemene Maatregel van Bestuur nadere regels kunnen worden gesteld. Van deze bevoegdheid wordt gebruik gemaakt door middel van het vaststellen van het Besluit individuele maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen. In deze verordening wordt echter direct verwezen naar het Besluit Maatschappelijke Ondersteuning, waarin de maximale eigen bijdrage jaarlijks is vastgelegd.

Ad j.

De bevoegdheid voor het vragen van een eigen aandeel in de kosten van een voorziening vloeit voort uit artikel 15 lid 1 van de wet.

Ad k.

Naturavoorzieningen zijn voorzieningen die niet in de vorm van enigerlei financiële tegemoetkoming worden verstrekt. Daarbij kan worden gedacht aan verstrekking in huur, in bruikleen, in eigendom of in de vorm van dienstverlening.

Ad l.

Persoonsgebonden budget: een geldbedrag dat de aanvrager onder door het college bepaalde voorwaarden mag besteden aan een compenserende voorziening naar zijn keuze. Nadere uitwerking omtrent de relatie tussen diverse compenserende voorzieningen en daarbij behorende persoonsgebonden budgetten vindt plaats in het Besluit individuele maatschappelijke ondersteuning Bergen.

Ad m.

Een financiële tegemoetkoming is een geldbedrag dat is bedoeld om een bepaalde voorziening te verwerven. Het is niet persé een kostendekkende vergoeding, maar een bedrag, bedoeld als tegemoetkoming in de kosten.

Ad n.

Evenals onder de Wet voorzieningen gehandicapten het geval was, is het ook onder de Wet maatschappelijke ondersteuning niet de bedoeling dat de gemeentelijke overheid voorzieningen verstrekt, waarover de aanvrager, gezien zijn individuele situatie, ook zonder zijn handicap of beperking, zou kunnen beschikken. Deze voorzieningen worden als "algemeen gebruikelijk" beschouwd. Wat in een concrete situatie als algemeen gebruikelijk te beschouwen is, hangt af van de geldende maatschappelijke normen van het moment van de aanvraag. Het begrip "algemeen gebruikelijk" is geconcretiseerd in de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep. Het begrip heeft vaak voor verwarring gezorgd, omdat algemeen

gebruikelijke voorzieningen soms wel specifiek voor een handicap worden aangeschaft, maar vanwege hun algemeen gebruikelijke karakter toch niet vergoed worden. Om duidelijk te maken wat in de wet verstaan wordt onder dit begrip is de begripsomschrijving vanuit de jurisprudentie in de verordening opgenomen. Het gaat daarbij om voorzieningen:

die in de reguliere handel verkrijgbaar zijn;

die niet speciaal voor gehandicapten bedoeld zijn;

die niet aanzienlijk duurder zijn dan vergelijkbare producten met hetzelfde doel.

Het begrip "algemeen gebruikelijk" moet overigens niet worden verward met "gebruikelijke zorg", zoals dat onder de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten is geformuleerd in beleidsregels. Het begrip "gebruikelijke zorg" komt onder de Wet maatschappelijke ondersteuning terug, zie hieronder, sub t.

Wanneer een voorziening wordt verstrekt waar een algemeen gebruikelijk deel onderdeel van uitmaakt (er wordt een driewiel fiets verstrekt, de fiets is algemeen gebruikelijk en maakt daar onderdeel van uit: men hoeft zelf geen fiets meer te kopen), zou er sprake kunnen zijn van besparing: er hoeft immers geen algemeen gebruikelijke voorziening meer aangeschaft te worden. Aangezien verstrekking binnen de wet zich beperkt tot de meerkosten, kan in die situatie van de aanvrager het bedrag dat bespaard wordt, gevraagd worden als besparingsbijdrage. Dit is geen vorm van eigen bijdrage of eigen aandeel, zodat de regels daaromtrent niet van toepassing zijn.

Ad o.

Het begrip "meerkosten" hangt nauw samen met het begrip "algemeen gebruikelijk"; deze twee begrippen zijn elkaars tegenhangers. De meerkosten zijn de kosten, die in een direct oorzakelijk verband staan met het compenseren van de ondervonden beperking of het psychosociaal probleem, zoals die zijn genoemd in artikel 1, lid 1, onder g. achtste volzin van de wet. Een met de persoon als de aanvrager vergelijkbaar persoon zonder die beperking of dat psychosociale probleem heeft deze meerkosten per definitie niet, omdat daarvoor in diens situatie geen noodzaak is. Mede op de bestrijding van deze meerkosten, dus de kosten die voor een persoon als de aanvrager niet algemeen gebruikelijk zijn, is de wet gericht.

Ad p.

Het uitgangspunt van deze begripsomschrijving ligt in het Protocol Gebruikelijke Zorg (zie bijlage), zoals tot aan de invoering van de wet door het Centrum Indicatiestelling Zorg werd toegepast als verzameling beleidsregels voor de AWBZ-indicatiestelling voor huishoudelijke zorg. Het is op één punt aangepast om te voorkomen dat problemen die in de AWBZ met dit begrip speelden ook naar de wet overgaan. In plaats van 'volwassenen' is de term 'meerderjarigen' opgenomen.

Ad q.

De invoering van het persoonsgebonden budget maakt het opnemen van het begrip "budgethouder" noodzakelijk. De budgethouder is de persoon die de beschikking krijgt over het budget en over de besteding daarvan ook verantwoording af dient te leggen.

Ad r.

Gemeenschappelijke ruimte: Deze definitie is overgenomen uit de Wvg-verordening.

Ad s.

Wanneer een voorziening wordt verstrekt waar een algemeen gebruikelijk deel onderdeel van uitmaakt (er wordt een driewiel fiets verstrekt, de fiets is algemeen gebruikelijk en maakt daar onderdeel van uit: men hoeft zelf geen fiets meer te kopen), zou er sprake kunnen zijn van besparing: er hoeft immers geen algemeen gebruikelijke voorziening meer aangeschaft te worden. Aangezien verstrekking binnen de wet zich beperkt tot de meerkosten, kan in die situatie van de aanvrager het bedrag dat bespaard wordt, gevraagd worden als besparingsbijdrage. Dit is geen vorm van eigen bijdrage of eigen aandeel, zodat de regels daaromtrent niet van toepassing zijn.

Ad t.

Maatschappelijke participatie: Ook deze begripsomschrijving is, evenals de onder e. genoemde, ontleend aan de toelichting op het amendement-Miltenburg c.s., dat het compensatiebeginsel aan de wet heeft toegevoegd.

Ad u.

Deze definitie is – afgezien van een minimale aanpassing – overgenomen uit de Wvg-verordening.

Ad v.

Inkomen: deze definitie is overgenomen uit de Wmo.

Artikel 2 Inperking en uitsluitingen

Ad 1.

Voorzieningen die in het kader van deze verordening worden verstrekt, dienen, naar objectieve maatstaven gemeten, zowel adequaat als de meest goedkope voorziening te zijn. Met nadruk wordt hierbij gesteld dat met het begrip adequaat bedoeld wordt: volgens objectieve maatstaven nog toereikend. Hoewel datgene wat de aanvrager als adequaat beschouwt mee zal moeten wegen in de beoordeling van het adequaat zijn van de voorziening, zal ook het criterium van het goedkoop zijn, de kosten van de voorziening, een rol spelen bij de uiteindelijke beoordeling van het al dan niet adequaat zijn van een voorziening. Het gaat immers om gemeenschapsgeld. Eigenschappen die kostenverhogend werken zonder dat zij de voorziening meer adequaat maken, zullen in principe niet voor vergoeding in aanmerking komen.

Bij dit alles kan een overweging zijn dat de bruikbaarheid van een voorziening niet alleen door technische en functionele aspecten bepaald wordt. Tevens is het denkbaar dat een product dat duurder is dan een vergelijkbaar product, langer meegaat en dus uiteindelijk goedkoper is. Wat betreft het kwaliteitsniveau waarvan uitgegaan kan worden, moge het duidelijk zijn dat bij een verantwoord, maar ook niet meer dan dat, niveau dient te worden aangesloten.

Het is uiteraard wel mogelijk een adequate voorziening te verstrekken die duurder is dan de goedkoopst adequate voorziening, mits de aanvrager bereid is het prijsverschil uit eigen middelen te betalen. Het begrip 'goedkoopst adequaat' geeft het college mogelijkheden tot sturen binnen het beleid.

Lid 2

Ad a.

Algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn voorzieningen waarover een met de aanvrager vergelijkbare persoon, ook los van de beperking, zou kunnen beschikken. Deze voorzieningen hoeven niet te worden verstrekt. Dit beginsel wordt al tientallen jaren tijd gehanteerd in de sociale wetgeving (AAW/WAO, voormalige Wet-Rea, Wvg) en heeft tot een omvangrijke jurisprudentie geleid, die is vastgelegd in de definitie van dit begrip, zoals die is opgenomen in artikel 1, onder n. van deze verordening. Wat in een concreet geval algemeen gebruikelijk is, hangt dus in beginsel af van de aard van de gevraagde voorziening.

Daarnaast speelt de – financiële – situatie van de aanvrager een rol, gezien in relatie tot de maatschappelijke normen op het moment van de aanvraag. Met name die financiële situatie van de aanvrager kan leiden tot een uitzondering op het beginsel dat geen algemeen gebruikelijke voorzieningen worden verstrekt. Uit de bovengenoemde jurisprudentie blijkt immers dat een dergelijke uitzondering zich voordoet als het inkomen van de aanvrager – mede ten gevolge van aantoonbare kosten ten gevolge van zijn beperking – onder het in diens situatie geldende bijstandsniveau dreigt te geraken. Een andere uitzondering is het ten gevolge van een plotseling optredende handicap moeten vervangen van zaken die nog niet zijn afgeschreven; dat zou zonder die handicap immers ook niet gebeuren.

Ad b.

In de wet is, in tegenstelling tot de situatie bij de Wet voorzieningen gehandicapten, geen specifieke bepaling opgenomen waaruit blijkt dat de compensatieplicht zich beperkt tot in de gemeente woonachtige personen, hoewel artikel 11 van de wet spreekt over ingezetenen. Dit artikel moet opgenomen worden om te voorkomen dat er aanvragen binnenkomen bij de gemeente terwijl de aanvrager niet woonachtig is in Bergen. Wel is in een enkel artikel een uitzondering gemaakt op deze regel voor mensen die van plan zijn te verhuizen naar Bergen, zie bijvoorbeeld artikel 18 lid 1 van de verordening.

Ad c.

Deze afwijzingsgrond vervangt de Wvg-bepaling die een voorziening uitsluit voor situaties waarin gebruikte materialen voor problemen zorgen. De nu opgenomen bepaling is bedoeld om claims te voorkomen die worden veroorzaakt door de wijze waarop de woning wordt gebruikt of onderhouden, zodat mensen op de eigen verantwoordelijkheid voor de ontstane situatie kunnen worden aangesproken.

Ad d.

In sommige gevallen gebruiken mensen al jaren voorzieningen en vragen zij na het optreden van een beperking voorzieningen aan, die in hun situatie kunnen leiden tot de conclusie dat het optreden van beperkingen geen meerkosten met zich meebrengt. Daarvoor is deze onder e. genoemde bepaling bedoeld.

Ad e.

Onder e. wordt bedoeld op de situatie dat, doordat de aanvrager een voorziening aanvraagt nadat deze reeds door de aanvrager gerealiseerd is, niet meer vastgesteld kan worden of de voorziening noodzakelijk of goedkoopst/adequaats en passend was. Omdat het college dan geen mogelijkheden meer heeft te beoordelen welke voorziening verstrekt zou moeten worden, kan in deze situatie de voorziening worden geweigerd.

Door deze regeling wordt voorkomen dat een voorziening, waar vroegtijdig mee is begonnen, uiteindelijk niet overeenstemt met hetgeen het college als goedkoopst adequate voorziening beschouwt. Het college kan namelijk ook factoren mee laten wegen die buiten de woonruimte van de aanvrager gelegen zijn, zoals een beschikbare aangepaste of goedkoop aan te passen woning elders, of een losse woonunit, waardoor een woningaanpassing wellicht niet noodzakelijk is.

Pas nadat het college een positief besluit voor een verhuiskostenvergoeding heeft gegeven, komt een aanvrager hiervoor in aanmerking. Pas nadat advies is verkregen en de gemeente een afweging heeft gemaakt welke oplossing het meest adequaat is, kan de aanvrager tot verhuizen overgaan. Met deze voorwaarde wordt tevens voorkomen dat de gemeente achteraf, nadat de aanvrager reeds is verhuisd, met een claim voor een verhuiskostenvergoeding geconfronteerd wordt.

In bepaalde gevallen kan het echter nodig zijn dat de aanvrager snel moet beslissen omdat de woning anders aan een andere woningzoekende wordt toegewezen. In deze, of andere urgente gevallen, is het verkrijgen van toestemming van het college ook voldoende.

Ad f.

Onder f. wordt in dit artikel aangegeven, dat de aanvraag geweigerd kan worden als het gaat om een vergoeding of verstrekking die reeds eerder heeft plaatsgehad, terwijl het de aanvrager verwijtbaar is dat het middel verloren is gegaan, bijvoorbeeld door roekeloosheid of verwijtbare onachtzaamheid, dus niet indien de aanvrager geen schuld treft. Indien een ander aansprakelijk is voor het verloren gaan,

dient bekeken te worden of het mogelijk is deze derde door de aanvrager hiervoor aansprakelijk te doen stellen om zodoende de kosten te kunnen verhalen.

Indien in een woning een verstelbare keuken of een andere dure voorziening is aangebracht, heeft dit gevolgen voor de te verzekeren waarde van de opstal. Dit risico dient in de opstalverzekering gedekt te worden. Indien bijvoorbeeld bij brand blijkt dat de woning onvoldoende verzekerd is, dan kan op dat moment geen beroep op deze verordening worden gedaan.

Artikel 3 Invulling compensatieverplichting

Artikel 3 is het centrale artikel van deze verordening. Hierin wordt de compensatieverplichting vertaald in voorzieningen. Sommige voorzieningen, zoals vervoer, zijn in te zetten ter compensatie voor verschillende compensatievelden. In de hoofdstukken over de specifieke voorzieningen wordt telkens naar dit centrale artikel verwezen.

In de opsomming van voorzieningen zijn geen algemene voorzieningen opgenomen, behalve de collectieve vervoersvoorziening. Dit is toegestaan wegens het algemeen belang van het in stand houden van het openbaar vervoer. Als er echter algemene voorzieningen zijn, kan de noodzaak van een individuele voorziening wel vervallen.

Hoofdstuk 2 Vorm van te verstrekken individuele voorzieningen

Artikel 4 Keuzevrijheid

De in artikel 6 van de wet genoemde verplichting om bij een aanspraak op een individuele voorziening de keuze te bieden tussen een persoonsgebonden budget en een naturaverstrekking, is niet absoluut maar laat weinig ruimte tot weigering. Er kunnen overwegende bezwaren bestaan om niet over te gaan tot verstrekking van een persoonsgebonden budget. Het college kan regels stellen om af te wegen in welke gevallen er sprake is van bezwaren van overwegende aard, die reden zijn om geen persoonsgebonden budget te verstrekken.

Naast deze keuzevrijheid bestaat er nog een tweede vorm van keuzevrijheid: namelijk de vrijheid om bij voorzieningen in natura te kiezen uit meerdere aanbieders. Deze keuzevrijheid wordt niet in deze verordening, maar in Besluit individuele maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen uitgewerkt.

Artikel 5 Voorziening in natura

Het doel van deze bepaling is het vastleggen van de rechten en plichten van het college en de aanvrager. Deze bepaling richt zich op de situatie waarin het college een derde inschakelt voor verstrekking van naturavoorzieningen en deze derde eigenaar blijft van de te verstrekken voorziening of wanneer het college een derde inschakelt voor het verlenen van zorg. Als een voorziening in eigendom wordt verstrekt, is er uiteraard niet een dergelijke overeenkomst nodig.

Voordeel ten opzichte van een systeem waarbij de huur-, bruikleen- of dienstverleningsovereenkomst met de gemeente wordt afgesloten, is dat de cliënt betere afspraken kan maken met de aanbieder.

Artikel 6 Financiële tegemoetkoming

Om te waarborgen dat de verstrekte financiële tegemoetkoming wordt besteed aan een noodzakelijke voorziening, en niet aan zaken die los staan van de doelen die met de wet worden beoogd, kunnen bij besluit voorwaarden worden verbonden aan de verstrekking van een tegemoetkoming op grond van de wet. Deze bepaling, die moet worden bezien in relatie tot de bepalingen uit hoofdstuk 7 van deze verordening, biedt daartoe de mogelijkheid.

Artikel 7 Persoonsgebonden budget

Lid 1

Het persoonsgebonden budget dient gezien te worden als een manier waarop een toegekende voorziening wordt verstrekt.

Ad a.

De onder lid 1 onder a. van dit artikel genoemde bepaling spreekt dan ook voor zich en sluit aan op de bepaling in artikel 6 van de wet. Hierin is vastgelegd dat in beginsel alleen bij toekenning van individuele voorzieningen de keuze voor een persoonsgebonden budget moet worden geboden. Algemene voorzieningen vallen niet onder deze eis.

Ad b.

Lid 1 onder b. bepaalt dat het college de omvang van een persoonsgebonden budget vaststelt. Het zal immers gaan om een veelheid van verschillende persoonsgebonden budgetten voor verschillende voorzieningen. Uitgangspunt is de wettelijke verplichting om een budget te bieden waarmee de cliënt een voorziening kan financieren die vergelijkbaar is met de naturavoorziening. In het Besluit individuele maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen en de beleidsregels kunnen wel richtlijnen worden gegeven voor de bepaling van het persoonsgebonden budget. Van de richtlijnen wordt gebruik gemaakt bij de bepaling van het budget voor de Hulp bij het huishouden.

Ad c.

Verder is onder c. bepaald dat er, om misverstanden zoveel mogelijk te voorkomen, een overeenkomst wordt getekend omtrent de voorwaarden waaronder het persoonsgebonden budget wordt verstrekt.

Lid 2

Lid 2 bepaalt dat in elk geval de belangrijkste aspecten van het persoonsgebonden budget in de toekenningsbeschikking worden vastgelegd. Het gaat om de omvang ervan (de hoogte van het budget), maar het kan ook gaan om de periode waarover het wordt toegekend. Het spreekt voor zich dat dergelijke beschikkingen uiterst zorgvuldig worden geformuleerd.

Lid 3

In lid 3 is neergelegd de algemene eis dat er een program van eisen wordt vastgesteld, waarin wordt aangegeven aan welke eisen de met het persoonsgebonden budget te verwerven voorziening moet voldoen. Het program van eisen is dus een belangrijk document. Als niet aan het program van eisen wordt voldaan kan dat gevolgen hebben voor de afrekening van het toegekende budget.

Lid 4

Lid 4 van artikel 6 regelt tenslotte de feitelijke betaling van het persoonsgebonden budget. Over de wijze waarop de betaling plaatsvindt, kunnen door het college nadere regels worden gesteld. Gedacht kan worden aan betaling in termijnen, bijvoorbeeld bij hulp bij het huishouden of in situaties waarin er twijfels zijn over het budgetbeheer. Zo kunnen financiële risico's voor de gemeente worden beperkt en worden aanvragers minder snel geconfronteerd met hoge terugvorderingbedragen.

Lid 5

De gemeente is zelf verantwoordelijk voor de rechtmatige en doelmatige besteding van gelden op grond van de wet, en heeft ook zelf de bevoegdheid om vast te stellen in hoeverre er wordt gecontroleerd of aanvragers hun persoonsgebonden budgets besteden conform de toekenningsvoorwaarden. In het kader van de rechtmatigheid is het echter wel noodzakelijk minimaal 5% van de cliënten te controleren. Het is aan de raad en het college om te bepalen hoe die controle plaatsvindt.

Bergen kiest voor een minimale steekproefsgewijze controle, waarbij een bepaald gedeelte van de toegekende persoonsgebonden budgetten wordt gecontroleerd via het opvragen van gegevens bij de budgethouders ofwel door toetsen van de betalingsbewijzen en het resultaat van de compensatie op een huisbezoek. Hiervoor is gekozen, omdat het risico op oneigenlijk gebruik voor de gemeente niet opweegt tegen de grotere administratieve last die een intensieve controle met zich brengt.

Artikel 8 Eigen bijdragen en eigen aandeel

Artikel 15 van de wet biedt de mogelijkheid bij verstrekking van voorzieningen in natura of een persoonsgebonden budget eigen bijdragen te vragen. Artikel 19 van de wet biedt de mogelijkheid de hoogte van financiële tegemoetkomingen af te stemmen op het inkomen van degene aan wie maatschappelijke ondersteuning wordt verleend: het zogeheten eigen aandeel. In dit artikel stelt de raad vast van deze mogelijkheid gebruik te maken, zoals opgedragen in artikel 15 lid 1 van de wet. Bovendien wordt bepaald op welke wijze de eigen bijdrage wordt bepaald. In de verordening is vastgelegd dat alleen voor Hulp bij het huishouden een eigen bijdrage wordt geheven. Wijziging van dit beleid vergt daardoor instemming van de raad. Voor de hoogte van de eigen bijdrage voor Hulp bij het huishouden wordt vervolgens aangesloten bij de maximale ruimte die wordt afgekaderd door enerzijds de inkoopprijs van de gemeente en anderzijds de regeling voor de maximale eigen bijdrage, die het kabinet jaarlijks vastlegt in het Besluit maatschappelijke ondersteuning. Hiermee geschiedt de jaarlijkse indexering automatisch.

Hoofdstuk 3 Hulp bij het huishouden

Artikel 9 Aanspraak hulp bij het huishouden

Lid 1

In artikel 9 wordt geregeld onder welke basisvoorwaarden men gebruik kan maken van Hulp bij het huishouden. In aanmerking komen in eerste instantie personen met een beperking. Verder komen in aanmerking mantelzorgers in het kader van de zogenaamde 'respijtzorg', dat wil zeggen dat de noodzaak aanwezig is om mantelzorgers te ontlasten. Zie daaromtrent artikel 11 van deze verordening. Nota bene: het is niet de bedoeling van de wetgever dat het huishouden van de mantelzorgers wordt overgenomen, maar overname van het huishouden van degene die de mantelzorg ontvangt, is wel degelijk mogelijk.

Artikel 10 Gebruikelijke zorg

Lid 1

Bij het vaststellen van de aanspraak op Hulp bij het huishouden wordt allereerst bezien of en in hoeverre eventueel andere personen binnen de leefeenheid zelf de problemen kunnen oplossen. Deze ontwikkeling is al onder de AWBZ-indicatiestelling in gang gezet vanaf het midden van de jaren '90 van de vorige eeuw. Voorzover de ondervonden problemen door middel van dergelijke gebruikelijke zorg kunnen worden opgelost, is er geen aanspraak op hulp bij het huishouden. In de door het college vast te stellen beleidsregels wordt bepaald hoe er rekening wordt gehouden met gebruikelijke zorg bij het vaststellen van een aanspraak op een voorziening voor Hulp bij het huishouden.

In tegenstelling tot in artikel 9 wordt hier niet verwezen naar artikel 1 sub g onderdeel 4 van de wet, omdat dat in dit verband – ten onrechte – zou kunnen worden uitgelegd als dat de huisgenoten van de mantelzorgers diens mantelzorgtaken behoren over te nemen, wanneer hij niet in staat is om deze taken te vervullen. Uiteraard sluit dit niet uit dat dit wel van de huisgenoten van de mantelzorgers mag worden verwacht, wanneer het hulp bij het huishouden van de mantelzorgers *zelf* betreft.

Artikel 11 Tijdelijke voorziening; respijtzorg

Met dit artikel geeft de gemeente invulling aan de verwijzing in artikel 10 lid 1 van deze verordening naar artikel 1 sub g onderdeel 4 van de wet, en meer specifiek aan onderdeel b van datzelfde lid 1. Zoals in de toelichting op artikel 10 reeds is vermeld, dienen mantelzorgers in aanmerking te kunnen komen voor zogenaamde respijtzorg. Dit artikel benadrukt, dat het niet de bedoeling is dat het huishouden van de mantelzorgers zelf wordt overgenomen, maar het huishouden van degene die de mantelzorg ontvangt. Voorts wordt – met de verwijzing naar artikel 10 – opnieuw duidelijk gemaakt dat de huisgenoten van

de mantelzorger niet worden geacht de mantelzorgtaken over te nemen bij eventuele uitval. Het is dus degene die de mantelzorg ontvangt die in aanmerking kan komen voor een tijdelijke zorgvoorziening, als tussenoplossing.

De voorziening die op basis van dit artikel kan worden verleend, is in beginsel een kortdurende, tijdelijke oplossing. Wanneer de mantelzorger langdurig, structureel of zelfs helemaal niet meer in staat is om de mantelzorg te verlenen, zal degene die de mantelzorg krijgt dan ook terugvallen op de voorzieningen die krachtens artikel 10 worden geboden. Omdat de concrete omstandigheden van geval tot geval verschillen – denk daarbij bijvoorbeeld aan de reden van het uitvallen van de mantelzorger – kan op voorhand geen duidelijkheid worden verschaft over de duur van de voorziening. In het Besluit individuele maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen zullen – onder meer daaromtrent – nadere regels worden gesteld.

Artikel 12. Omvang van de hulp bij het huishouden

Omdat Hulp bij het huishouden uiteindelijk altijd in de vorm van dienstverlening zal worden verstrekt, moet de omvang in tijd worden vastgesteld. Daarvoor zijn twee mogelijkheden. De eerste mogelijkheid is om concrete tijdseenheden te nemen. Voordeel van deze optie is dat er voor zowel gemeente als aanvrager duidelijkheid is over de omvang van het aantal uren en de bekostiging daarvan. Praktisch nadeel van deze optie is dat er voor elke uitbreiding opnieuw geïndiceerd en besloten moet worden, hetgeen een nieuwe beschikking op basis van een adviesprocedure kan betekenen.

In de AWBZ werd tot de invoering van de wet geïndiceerd in klassen. Klassen zijn te vergelijken met standaardporties. Elke klasse is gekoppeld aan minimaal en een maximaal aantal uren per week binnen een vaste bandbreedte. Indien men bijvoorbeeld een indicatie heeft voor 1,5 uur hulp, wordt men ingedeeld in klasse 1. Mocht de behoefte aan hulp van de aanvrager enigszins stijgen of dalen binnen de bandbreedte van de toegekende klasse, dan hoeft daarvoor niet opnieuw geïndiceerd en beschikt te worden. Voor de gemeente is dat een administratief voordeel, voor aanvragers ook. Materieel kan het voor aanvragers binnen de speelruimte van de klasse echter enigszins negatief of positief uitpakken, afhankelijk van de daadwerkelijk noodzakelijke uren zorg. Als die zorgbehoefte, uitgedrukt in uren, zich onderaan de bandbreedte bevindt, is men voordelig uit; is de behoefte aan uren gelegen vlak onder het plafond van de klasse, is het voordeel minder. Zolang de objectief vastgestelde behoefte echter binnen de bandbreedte blijft, is er sprake van een toereikende voorziening. Voor zover hulp bij het huishouden nodig is die klasse 6 overstijgt, is het mogelijk additionele uren aan deze hoogste klasse toe te voegen. In het Besluit individuele maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen wordt door het college jaarlijks het daarbij passende uurbedrag vastgelegd.

Dat de gemeente ervoor heeft gekozen om in eerste instantie beide opties open te laten en om ook een combinatie van beide tot de mogelijkheden te laten behoren, is de uitkomst van het overleg dat zij met de zorgaanbieders heeft gevoerd. De zorgaanbieders hebben namelijk een uitgesproken voorkeur voor het hanteren van een bandbreedte en pleiten derhalve voor het indiceren in klassen. De gemeente verwacht echter dat een schommeling in het aantal uren benodigde hulp bij pure, eenvoudige hulp in de huishouding (Hh1), waaronder louter schoonmaken, in de praktijk niet aan de orde zal zijn. Echter, voor cliënten met hulp in de huishouding anders dan schoonmaken (Hh2) kan een bandbreedte wel wenselijk zijn. De indicatiestelling is daarin leidend.

De aanbieders hebben er echter op gewezen dat een fluctuatie vaker voorkomt dan de gemeente veronderstelt. Vooral in geval van acute situaties – bijvoorbeeld ziekte – is het bijzonder nuttig om een bandbreedte achter de hand te hebben. Op die manier kunnen tijdelijke ‘noodgevallen’ veel makkelijker opgevangen worden, aangezien er in geval van een urenindicatie weinig ruimte is voor een nieuwe indicatie op korte termijn. Dergelijke nieuwe indicaties zouden overigens ook een extra, zware administratieve last vormen voor de gemeente.

Conclusie: Beide opties worden in eerste instantie open gehouden en in het Besluit individuele maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen zal hier verder invulling aan worden gegeven.

Artikel 13. Omvang van het persoonsgebonden budget

Deze bepaling spreekt voor zich en sluit nauw aan op artikel 12. Jaarlijkse vastlegging houdt verband met prijsindexering, zoals genoemd in artikel 36.

Hoofdstuk 4 Woonvoorzieningen

Artikel 14 Aanspraak op woonvoorzieningen

In dit artikel wordt aangegeven wanneer iemand aanspraak kan maken op een woonvoorziening.

Artikel 15 Soorten individuele woonvoorzieningen

Ad a.

Geen aanvullende opmerkingen

Ad b.

Het college kan besluiten om een tegemoetkoming te verstrekken in de verhuis- en inrichtingskosten, indien verhuisd wordt naar een aangepaste of een goedkoper aan te passen woning dan de reeds bewoonde woning. Het college maakt de afweging tussen verstrekking van een tegemoetkoming in de verhuiskosten en een woningaanpassing. Een woonvoorziening, en dus ook een verhuiskostenvergoeding, is, volgens de Wvg-jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep, alleen bedoeld voor situaties waarin de ondervonden problemen in direct oorzakelijk verband staan met bouwkundige of woontechnische aspecten van de te verlaten woning zelf. Omgevingsfactoren als lawaai, stank, onveiligheidsge-

voelens, overlast et cetera zijn dus niet van belang. Uitgangspunt van het gemeentelijk beleid is dat zo goed mogelijk gebruik wordt gemaakt van de voorraad aangepaste woningen in de gemeente.

Ad c.

Het college kiest er niet voor een primaat te leggen bij de losse woonunit, maar om deze als één van de mogelijke voorzieningen te zien die kan worden toegepast als ze de meest goedkoopste-adequate oplossing biedt. Daarmee wordt ook de mogelijkheid tot een persoonsgebonden budget open gehouden.

Ad d, e en f.

Een bouwkundige of woontechnische woningaanpassing is een aanpassing van de woning zelf, ter compensatie van de problemen die in de woning spelen ten aanzien van de bewoner met een beperking. Onder een woonvoorziening waarbij geen sprake is van een ingreep van bouw- of woontechnische aard, zal in de praktijk met name een persoonsgebonden budget voor woningsanering i.v.m. CARA verstaan worden. Ook kunnen onder deze categorie worden begrepen hulpmiddelen voor baden, wassen en douchen welke niet nagelvast aan de woning zijn bevestigd, alsmede mobiele patiëntenliften. Deze laatste twee categorieën roerende woonvoorzieningen kunnen ook in de vorm van een voorziening in natura worden verstrekt, bijvoorbeeld in bruikleen of huur, zodat hergebruik mogelijk is.

Ad g.

Omdat met de Wet maatschappelijke ondersteuning niet wordt beoogd om het inhoudelijke beleidsterrein ten opzichte van de vervallen Wet voorzieningen te verbreden, noch om dat te versmallen, is de uitruimte als woonvoorziening opgenomen. Een uitruimte is een ruimte die op basis van het vervallen artikel 1, lid 1, onder e. van de Wet voorzieningen gehandicapten kan worden gedefinieerd als een verblijfsruimte, waarin een persoon die tengevolge van een beperking in de vorm van een ernstige gedragsstoornis ernstig ontremd gedrag vertoont, zich kan afzonderen of tot rust kan komen. Een zeer specifieke voorziening derhalve, die alleen op basis van een specifieke noodzaak en op basis van een specifieke beperking kan worden verstrekt. Het zal in de regel gaan om een kleine, veilige en prikkelarme ruimte.

Artikel 16 Aanspraak op woonvoorzieningen

Al onder de Wet voorzieningen gehandicapten gold de regel dat bij een aanvraag voor een woningaanpassing eerst werd bezien of verhuizing naar een andere woning een oplossing kon bieden. Dit was het zogenaamde primaat van de verhuizing, deze is verwerkt binnen dit artikel. In feite gaat het om een uitwerking van de regel dat in beginsel wordt gekozen voor de goedkoopste adequate voorziening. Deze mogelijkheid tot het hanteren van het primaat van de verhuizing is onder de Wet voorzieningen gehandicapten in de jurisprudentie erkend, zij het dat wel enkele duidelijke voorwaarden zijn gesteld. In de eerste plaats moeten de financiële gevolgen van de verhuizing voor de woonlasten binnen aanvaardbare financiële grenzen vallen, een eis die ook onder de wet gesteld kan worden. Verder moet duidelijk zijn dat de oplossing in de vorm van een verhuizing kan worden gerealiseerd binnen een uit het advies blijvende medisch verantwoorde termijn. Dat houdt dus in dat het college zicht moet hebben op de woningvoorraad om een indicatie te kunnen geven van de mogelijkheden om binnen die medisch verantwoorde termijn te kunnen verhuizen naar een geschikte aangepaste of goedkoper aan te passen woning.

In het artikel zijn de niet bouwkundige en niet woontechnische aanpassingen nog voor de verhuizing geplaatst omdat bij deze eenvoudige woningaanpassingen een verhuizing nog niet aan de orde is. Bij het opleggen van het primaat van verhuizing is een afweging ingebouwd met het vijfde compensatieveld, mensen ontmoeten. Als iemand een zeer lokaal sociaal netwerk heeft, kan een verhuizing naar een andere kern onwenselijk zijn. Er zal dan een afweging moeten plaats vinden waarin de sociale consequenties, geschatte duur dat de compensatie zal blijven voldoen en de kosten van de aanpassing aan de woning worden afgewogen.

Ook diverse andere relevante aspecten, nader uit te werken in de gemeentelijke beleidsregels, kunnen, afhankelijk van de situatie een rol spelen bij de afweging omtrent het toepassen van het primaat van de verhuizing in een concreet geval.

Artikel 17 Uitsluitingen

Een persoonsgebonden budget of een financiële tegemoetkoming voor het treffen van voorzieningen wordt alleen verstrekt als het woonruimten betreft die als zelfstandige woonruimte in het kader van de Wet op de huurtoeslag ook als zodanig aangemerkt worden. Een uitzondering zijn aanpassingen aan woonschepen en binnenschepen; deze komen weinig voor en worden apart geregeld in het verstrekkingenbeleid. Verder worden geen woonvoorzieningen verstrekt in gemeenschappelijke ruimten van woongebouwen voor ouderen of gehandicapten of voorzieningen die in dergelijke gebouwen, ook in de wooneenheden, bij nieuwbouw of renovatie zonder noemenswaardige meerkosten kunnen worden meegenomen.

Artikel 18 Hoofdverblijf

Lid 1

In tegenstelling tot de Wet voorzieningen gehandicapten wordt in de wet niet expliciet vermeld dat de gemeentelijke compensatieplicht alleen geldt voor de inwoners van de gemeente. Artikel 11 van de wet geeft echter wel een aanwijzing in die richting door vermelding van "ingezetenen"; mede gezien het feit dat er met de wet geen inhoudelijke uitbreiding van de werking van de Wet voorzieningen gehandicapten is beoogd.

In eerste instantie geeft de gemeentelijke basisadministratie uitsluitel. Voor bepaalde gezondheidszorginstellingen geldt dat de bewoners een briefadres elders kunnen aanhouden. De gemeente waar de aanvrager van de voorziening daadwerkelijk verblijft, heeft de verplichting tot compensatie van beperkingen. In het geval van AWBZ-bewoners heeft deze verplichting geen betrekking op de woonvoorzieningen.

Het is noodzakelijk de zinsnede "of zal hebben" op te nemen voor situaties waarin de aanvrager naar een andere gemeente wil verhuizen en in die gemeente een woning wil laten bouwen of aanpassen voordat deze daadwerkelijk wordt betrokken, zie ook artikel 19, onder b. Voor alle duidelijkheid: dit betreft een uitzondering op de algemene regel van artikel 2 lid 2 sub b, dat de aanvrager in de gemeente woonachtig dient te zijn.

Lid 2 t/m lid 6

Onder de Wet voorzieningen gehandicapten waren AWBZ-bewoners uitgesloten van het recht op woonvoorzieningen. Een bovenwettelijke uitzondering hierop werd door gemeenten gemaakt voor het zogenaamde bezoekbaar maken van een woonruimte voor bezoek aan ouders of andere familieleden. Deze uitzondering was gebaseerd op de verordening. Omdat met de wet niet wordt beoogd om de omvang van de onder de Wet voorzieningen gehandicapten geregelde zorgplicht in te krimpen of uit te breiden, is de optie van het bezoekbaar maken ook weer in de verordening opgenomen in artikel 18. Verdere verplichtingen dan hier genoemd in de verordening heeft de gemeente derhalve niet. "Bezoekbaar maken" wordt in de verordening daarom gelimiteerd tot het bereikbaar maken van de woonruimte zelf en enkele essentiële ruimten daarin, zie lid 5, en kan bovendien in financiële zin worden gemaximeerd, zie lid 4. Onder de Wet voorzieningen gehandicapten werd hiervoor vaak wordt een bedrag gehanteerd dat gelijk was aan het bedrag voor een verhuiskostenvergoeding. Ten slotte is in lid 6 een extra voorwaarde opgenomen voor het in aanmerking komen voor een financiële voorziening krachtens het tweede lid. Deze voorwaarde dient te worden vervuld door de gemeente waar de AWBZ-bewoner zijn hoofdverblijf heeft, in beginsel de gemeente waar de AWBZ-instelling zich bevindt.

Artikel 19 Weigeringsgronden

Om in aanmerking te komen voor woonvoorzieningen, moet er een duidelijke samenhang zijn tussen de ondervonden woonproblemen en de beperking die men heeft. Aanvragen voor woonvoorzieningen, die hun oorzaak vinden in andere factoren dan die beperking, kunnen worden geweigerd op grond van artikel 19. De in dit artikel opgenomen weigeringsgronden zijn niet limitatief.

Ad a.

Onder a. wordt de verhuizing naar een inadequate woning genoemd als weigeringsgrond voor woonvoorzieningen. Niet de ondervonden beperking, maar de verhuizing naar een niet geschikte woning is dan de voornaamste oorzaak van de ondervonden problemen. Deze bepaling heeft voornamelijk betrekking op situaties waarin men gaat verhuizen zonder specifieke reden, maar gewoon omdat men daar zin in heeft. Uit de WVG-praktijk is overgenomen dat na 7 jaar wel een verhuizing kan worden toegestaan door het college, waarbij wel beoordeeld zal worden aan voorwaarde b wordt voldaan.

Uitzondering in deze bepaling is de zogeheten 'belangrijke reden'. Daarbij moet gedacht worden aan een verhuizing vanwege samenwoning, huwelijk of het aanvaarden van werk elders.

Ad b.

Als een persoon met beperkingen verhuist, zal deze, in relatie tot die beperkingen, moeten zoeken naar een zo geschikt mogelijke woning. Het is niet de bedoeling dat men zo maar een ongeschikte woning kiest en vervolgens de rekening voor aanpassingen bij de gemeente indient. Met "verhuizen" wordt hier overigens niet alleen bedoeld op de feitelijke verhuizing, maar ook op alle onomkeerbare handelingen die normaal gesproken voorafgaan aan een verhuizing, zoals het tekenen van een koop-, huur- of erfpachtcontract.

Voor de toepassing van deze weigeringsgrond geldt dat ook de gemeente ervoor zal moeten zorgen zicht te hebben op de aangepaste of makkelijk aan te passen woningvoorraad, niet alleen sociale huurwoningen, maar ook in de vrije sector en zondig het koopwoningenbestand. Daarnaast zal de gemeente haar burgers goed moeten informeren over de gang van zaken bij dit soort verhuizingen. Alleen dan kan worden gemotiveerd dat iemand al dan niet is verhuisd naar de voor zijn situatie meest geschikte woning.

Ad c.

Op basis van het feit dat voorzieningen op grond van de wet in hoofdzaak zijn gericht op het individu, worden in beginsel geen voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten van wooncomplexen verstrekt. Evenals onder de Wet voorzieningen gehandicapten gold, zijn er uitzonderingen gemaakt voor de in de verordening genoemde voorzieningen in gemeenschappelijk ruimten. Met deze uitzonderingen wordt het bezoek van de gemeenschappelijke ruimten en daarmee de sociale participatie wel mogelijk gemaakt. De opsomming is limitatief, dat wil zeggen dat er niet meer hoeft te worden verstrekt dan er in de verordening is genoemd.

Ad d.

Verhuizingen naar AWBZ- en andere zorginstellingen leiden ertoe dat de aanvrager buiten de doelgroep van de wet valt; deze mensen kunnen immers niet meer zelfstandig participeren, en hebben dus geen aanspraak op woonvoorzieningen, ook al omdat ze die onder de Wvg ook al niet hadden. Als er in de te verlaten woning geen problemen bij het normale gebruik van de woning werden ervaren, is de verhuizing naar de nieuwe woning kennelijk de oorzaak van de problemen en is men verhuisd naar een

inadequate woning. In dergelijke situaties is er, evenals onder de Wet voorzieningen gehandicapten, geen aanspraak op woonvoorzieningen, hetgeen al meermaals door de Centrale Raad van Beroep is bevestigd.

Ad e.

Verhuiskosten en inrichtingskosten bij een eerste verhuizing naar een zelfstandige woning moeten ook door mensen zonder beperkingen worden gemaakt, daarom wordt deze groep voor deze voorziening uitgesloten. Ook voor mensen die vanuit een tijdelijke woning verhuizen, komen zijn de verhuis- en inrichtingskosten niet voort uit de beperking, maar uit het bewonen van een tijdelijke woning.

Ad g.

Een bouwtechnische aanpassing is alleen nuttig, als ze een bouwtechnisch kenmerk wijzigt dat een belemmering veroorzaakte.

Ad f.

Als de beperkingen niet in de woning zelf worden ondervonden, is een aanpassing van de woning niet aan de orde.

Artikel 20 Terugbetaling bij verkoop

De verordening Wet voorzieningen gehandicapten bevatte een zogenaamde anti-speculatiebepaling. Deze bepaling komt in deze verordening terug en heeft als doel het door de eigenaar laten terugbetalen van een deel van de waardeverhoging die het gevolg is van de aanpassing van de eigen woning op grond van de wet. De datum van de verkoop is daarbij bepalend, omdat op die datum reeds vaststaat wat de verkoopprijs van de woning en wat de meerwaarde ten gevolge van de aanpassing is. Het is aan het college om te bepalen of en in hoeverre in een concrete situatie gebruik van deze bepaling wordt gemaakt, aangezien er een afweging dient plaats te vinden tussen de kosten van het effectueren van deze bepaling (taxatie, administratieve lasten) en de te verwachten baten.

Hoofdstuk 5 Het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel

Artikel 21 Het recht op een algemene voorziening

Door deze formulering is bepaald dat louter beperkingen van de persoon in relatie tot de beperkingen van de bestaande vervoerssystemen bepalend zijn voor de vraag of, en zo ja in hoeverre, de aanvrager in aanmerking komt voor een voorziening terzake.

Algemeen criterium om in aanmerking te kunnen komen voor een vervoermiddel is het ten gevolge van een beperking niet kunnen gebruiken van het openbaar vervoer. Die regel stamt uit de aan de Wet voorzieningen gehandicapten voorafgaande AAW, en wordt in de praktijk beoordeeld door te kijken naar de loopafstand van een aanvrager (de bekende 800-metergrens).

Doordat de streekbus, bijvoorbeeld voor iemand met een functionele beperking niet toegankelijk is, heeft men recht op een vervoersvoorziening. Psychische problemen (men durft niet in een drukke bus, men is bang voor de trein) zijn daardoor in principe geen indicatie voor een vervoersvoorziening. Hier moet een adequate voorziening getroffen worden. Deze kan wellicht beter gevonden worden buiten de wet, door middel van een therapie waardoor de blokkade opgeheven kan worden. Is in zo'n situatie de problematiek op te lossen, dan heeft een andere voorziening het primaat boven de Wmo. Anders wordt het als blijkt dat het probleem niet therapeutisch opgelost kan worden. Dan is een andere regeling niet aanwezig en zou wel een vervoersvoorziening verstrekt kunnen worden.

Artikel 22 Het primaat van het collectief vervoer

Artikel 22 geeft het primaat van de algemene voorzieningen aan boven de individuele verstrekkingen zoals genoemd onder lid 5 sub b. van artikel 3. Men kan voor individuele verstrekkingen in aanmerking komen:

a indien men door de aard van de beperking geen gebruik kan maken van een collectieve vervoersvoorziening of;

b indien er geen algemene voorziening aanwezig is.

Individuele voorzieningen kunnen echter ook in aanvulling op het gebruik van een collectief systeem verstrekt kunnen worden. Dit is het geval wanneer het collectief systeem de vervoersbehoefte van de aanvrager die een aanspraak heeft niet volledig dekt. Dit is volgens de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep onder de Wet voorzieningen gehandicapten van bijzonder belang bij mensen die slechts zeer beperkt mobiel zijn (mensen met een loopafstand van maximaal circa 100 meter). Alleen collectief vervoer is voor deze categorie mensen geen adequate voorziening.

Artikel 23 Algemeen gebruikelijke vervoersvoorzieningen

Lid 1

Onder de Wet voorzieningen gehandicapten is in de rechtspraak van de Centrale Raad van Beroep bepaald dat het stellen van een inkomensgrens voor een forfaitaire tegemoetkoming in vervoerskosten bij een inkomen van 1,5 maal de bijstandsnorm niet in strijd was met de geldende zorgplicht. Iemand met een dergelijk inkomen wordt geacht de kosten van het lokaal vervoer of bezit en gebruik van een auto zelf te kunnen dragen. Er is een duidelijke relatie met het begrip "algemeen gebruikelijk"; indirect worden de kosten van vervoer in relatie tot het inkomen algemeen gebruikelijk geacht.

Lid 2

Dit is een voortzetting van de Wvg-praktijk. Ook daarin bestond de mogelijkheid om een voorziening te treffen met het oog op de aanpassing van een auto. Deze mogelijkheid staat in principe slechts open

voor gehandicapten met een inkomen dat boven het in het vorige lid genoemde norminkomen ligt, omdat deze groep in beginsel niet in aanmerking komt voor een andere lokale vervoersvoorziening. Autoaanpassingen dienen erop gericht te zijn het rijden in een eigen auto voor een persoon met een beperking mogelijk te maken of het meerijden in de eigen auto als passagier. Algemeen gebruikelijke autoaanpassingen, zoals elektrische raambediening, stuurbevestiging of het ombouwen van een schakelauto naar een automaat, komen diensgevolge niet in aanmerking voor een voorziening.

Artikel 24 Omvang in gebied en in kilometers

Lid 1

Onder de Wet voorzieningen gehandicapten is de zorgplicht voor vervoer beperkt tot verplaatsingen in het kader van het leven van alledag in de directe woon- of leefomgeving; de wet spreekt nu in artikel 4 lid 1, onder c. over "het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel". Dit lijkt beperkter te zijn dan de zorgplicht onder de Wet voorzieningen gehandicapten, maar aangezien met de Wet maatschappelijke ondersteuning niet is beoogd de reikwijdte van de Wet voorzieningen gehandicapten te beperken of uit te breiden, is er geen reden om aan te nemen dat alleen de letterlijk lokale verplaatsingen onder de wet zullen vallen. Vandaar dat in artikel 4, conform de onder de Wet voorzieningen gehandicapten gevormde jurisprudentie, wordt uitgegaan van de eigen woon- of leefomgeving, met als uitzondering de bovenregionale zorgplicht, zoals die ook in de Wvg-jurisprudentie is omschreven.

Lid 2

Sinds maart 2002 houdt de vaste jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep onder de Wet voorzieningen gehandicapten in dat een vervoersvoorziening of een combinatie van voorzieningen de mogelijkheid moet bieden om op jaarbasis minimaal 1.500-2.000 kilometer af te leggen. Deze jurisprudentie wordt hier vastgelegd, aangezien met de wet niet wordt beoogd de werkingssfeer van de Wet voorzieningen gehandicapten uit te breiden.

Hoofdstuk 6 Rolstoelvoorziening

Artikel 25 Aanspraak op een verplaatsings-/transferhulpmiddel en een sportrolstoel

In deze verordening wordt gesproken over een verplaatsings-/transferhulpmiddel in plaats van over de rolstoel. In de praktijk zullen onder deze regeling vooral rolstoelen worden verstrekt. Rollatoren, elektrische trippelstoelen, looprekken en krukken worden verstrekt onder de AWBZ of de regeling zorgverzekering, waarop altijd eerst aanspraak op moet worden gemaakt voor beroep kan worden gedaan op de Wmo, conform artikel 2 van de Wet. Hetzelfde geldt voor voorzieningen die geen verband houden met het genoemde primaire verstrekkingsdoel, het verplaatsen, omdat ze nodig zijn in verband met therapeutische doeleinden. Hierbij valt te denken aan aanpassingen voor het gebruik van zuurstofapparatuur en andere aanpassingen. Bij accessoires gaat het uiteraard alleen om medisch noodzakelijke en niet-algemeen gebruikelijke zaken.

Primair doel van een verplaatsingshulpmiddel is het zittend verplaatsen, omdat lopend verplaatsen, ook met op grond van andere regelingen te verstrekken voorzieningen als looprekken, rollators, wandelstokken en krukken niet of onvoldoende mogelijk is. Ook hulpmiddelen ten behoeve van de transfer van en naar een ander verplaatsingshulpmiddelen vallen onder deze categorie.

Kosten van onderhoud en reparatie van het verplaatsingshulpmiddel vallen wel onder de wet.

Een sportrolstoel, in principe altijd te verstrekken als een persoonsgebonden budget, zal verstrekt worden als zonder de sportrolstoel sportbeoefening niet mogelijk is of zal zijn. Daarbij dient onder het begrip sportrolstoel uitsluitend een sportrolstoel verstaan te worden. Andere sportvoorzieningen worden niet verstrekt, evenmin als hulpmiddelen aan een sportrolstoel zoals een handbike, die alleen voor sportbeoefening, en niet voor het lokaal verplaatsen nodig is.

Artikel 26 Aanspraak op rolstoelvoorzieningen voor AWBZ-bewoners

Recht op een op grond van de AWBZ verstrekte rolstoel aan AWBZ-bewoners bestaat alleen indien de AWBZ-bewoner zowel de AWBZ-functie "verblijf", als de functie "behandeling" geniet in één en dezelfde erkende AWBZ-instelling. Als een AWBZ-bewoner niet aan deze voorwaarde voldoet, is er ook geen recht op een AWBZ-rolstoel, en zal er door de gemeente een rolstoel moeten worden verstrekt op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Onduidelijkheid kan ontstaan, wanneer een instelling met alleen erkenning voor de AWBZ-functie "verblijf" (bijvoorbeeld een verzorgingshuis) de AWBZ-functie "behandeling" als het ware inkoopt bij een voor die functie wél erkende instelling. Het "verzorgingshuis met verpleegafdeling" is een veelvoorkomende situatie, waarin in de instelling wél beide AWBZ-functies kunnen worden "genoten", maar de instelling zelf geen erkenning heeft voor beide AWBZ-functies, maar alleen voor de functie "verblijf". Het gevolg is dat er geen recht op een AWBZ-rolstoel bestaat in een dergelijke situatie, juist omdat beide functies op die verpleegafdeling niet door één en dezelfde erkende AWBZ-instelling worden verzorgd, maar door twee verschillende AWBZ-instellingen, waarbij de ene instelling gebruik maakt van de erkenning van de andere instelling.

Hoofdstuk 7 Het verkrijgen van voorzieningen en het motiveren van besluiten

Artikel 27 Gebruik aanvraagformulier

In artikel 4:1 van de Algemene wet bestuursrecht is bepaald dat een aanvraag tot het geven van een beschikking schriftelijk wordt ingediend, tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald. Dat betekent dat er altijd een eerste handeling van de kant van de aanvrager noodzakelijk is: er moet eerst een aan-

vraag worden ingediend. Een persoon uit de doelgroep van deze wet kan dus niet verwachten dat vanuit de gemeente op eigen initiatief iets in zijn of haar richting wordt ondernomen. In dit artikel is bepaald dat de aanvraag plaats dient te vinden op een daartoe beschikbaar gesteld aanvraagformulier. De aanvraag in het kader van de wet die niet op het beschikbaar gestelde aanvraagformulier is ingediend, kan echter niet zonder meer buiten behandeling worden gelaten. De Algemene wet bestuursrecht bepaalt immers dat de aanvraag in ieder geval naam en adres van de aanvrager en een aanduiding van de beschikking die gevraagd wordt, dient te bevatten en verder ondertekend moet zijn. Jurisprudentie leert dat een ondertekend formulier, dat overigens niet is ingevuld, geaccepteerd dient te worden als de overige benodigde bescheiden daarbij zijn gevoegd. Het ligt voor de hand in een dergelijke situatie te verzoeken om aanvulling van de gegevens.

Artikel 28 Relatie met de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten

Op basis van het amendement-Mosterd c.s. (*Kamerstukken* 30 131, nr. 54) is in artikel 5 lid 2 onder a. van de wet opgenomen dat de gemeenteraad bij verordening regels moet vaststellen omtrent de wijze waarop de toegang tot individuele voorzieningen in samenhang met voorzieningen op het gebied van wonen en zorg als bedoeld in de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten is geregeld.

Gezien de toelichting op dit amendement, waarbij is vermeld dat lid 2 onder a. ertoe strekt dat "de gemeente bepaalt hoe achter één loket de samenhang van toegang tot voorzieningen krachtens deze wet met toegang tot zorgvoorzieningen krachtens de AWBZ of toegang tot voorzieningen op het gebied van wonen is geregeld," wordt bedoeld op de zogenaamde 'één loket-gedachte'. De Wetsbepaling en toelichting lopen echter enigszins uit elkaar, omdat in de wetsbepaling "voorzieningen op het gebied van wonen en zorg als bedoeld in de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten" gebundeld (als vallend onder de AWBZ) worden genoemd. En dat terwijl in de toelichting op het amendement waarop de wetsbepaling is gebaseerd, onderscheid wordt gemaakt tussen toegang tot zorgvoorzieningen op basis van de AWBZ en toegang tot voorzieningen op het gebied van het wonen.

Verder wordt er, zoals hierboven al geciteerd, in de toelichting geen onderscheid meer gemaakt tussen raad en college, slechts "de gemeente" wordt genoemd. Praktisch gezien zal de concrete uitvoering van activiteiten in het zorgloket en de werking ervan een typische uitvoeringsactiviteit zijn, dus naar zijn aard vallen onder de verantwoordelijkheid van het college. De door de raad vast te stellen verordening beperkt zich daarom tot het aanwijzen van een loket, waarbij de nadere uitwerking daarvan via het college geregeld moeten worden.

De naam van het Bergense loket is overigens het 'ZorgPlusLoket'.

Artikel 29 Inlichtingen, onderzoek, advies en beschikking.

Lid 1

Lid 1 onder a. en b. van dit artikel bepaalt dat het college bevoegd is de aanvrager op te roepen in persoon te verschijnen en te ondervragen op een door het college te bepalen plaats en tijdstip en te laten onderzoeken en/of ondervragen door een of meer daartoe aangewezen deskundigen. Dit alles met de beperking dat dit in het belang moet zijn van de aanvraag.

Lid 2

Afdeling 3:3 van de Algemene wet bestuursrecht, geeft in een vijftal artikelen enige algemene bepalingen over (externe) advisering. Artikel 3:5 lid 1 Algemene wet bestuursrecht geeft aan dat in deze afdeling onder adviseur verstaan wordt: een persoon of college, bij of krachtens wettelijk voorschrift belast met het adviseren inzake door een bestuursorgaan te nemen besluiten en niet werkzaam onder verantwoordelijkheid van dat bestuursorgaan.

In tegenstelling tot hetgeen er was bepaald in de Wet voorzieningen gehandicapten is in de wet niet geregeld dat er een adviseur benoemd moet worden. Advies zal in het kader van de uitvoering van de wet echter onontbeerlijk zijn. De gemeente dient één of meer adviseurs aan te wijzen om in het kader van de wet advies uit te brengen. In de verordening wordt niet opgenomen wie de adviseur is. Men kan immers meer adviseurs in verschillende, zelfs wisselende situaties hebben, hetgeen een eenduidige vermelding onmogelijk maakt.

Ad a.

Advies wordt in ieder geval gevraagd wanneer het een aanvraag door de betrokkene betreft voor een voorziening waarvan de kosten het bedrag in het Besluit individuele maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen te boven gaat. Een advies wordt bijvoorbeeld gevraagd om te kunnen beoordelen of het wellicht om een progressief ziektebeeld gaat, waarbij vooruitlopend op dit proces reeds eerder ingrijpendere maatregelen getroffen dienen te worden dan op het moment van de aanvraag nodig lijkt. Doorslaggevend is echter dat duidelijk geobjectiveerd wordt wat er medisch gezien speelt bij de betrokken aanvrager.

Ad b.

De formulering "er onduidelijkheid bestaat over de medische situatie van de aanvrager" geeft aan dat de gemeente beleidsruimte houdt bij de beoordeling van de vraag of een advies nodig is. Echter, met name wanneer de aard van de aandoening niet echt duidelijk is, is advies doorgaans onontbeerlijk; soms kan een op het oog eenvoudige aanvraag leiden tot een stroom van verdere aanvragen, zonder dat duidelijk is wat iemand mankeert. Dat kan bij verstrekking van voorzieningen zelfs tot invaliderende effecten voor de aanvrager en onnodige kosten voor de gemeente leiden. Dit probleem speelt in het bijzonder bij een aantal zogeheten (medisch) moeilijk objectiveerbare aandoeningen (m)moa's.

Een besluit tot afwijzing om medische redenen kan uiteraard slechts op basis van een medisch advies worden genomen. Dat impliceert dat het advies (mede) aanleiding moet hebben gegeven tot de afwijzing en niet dat het advies louter gevraagd wordt om een afwijzing te onderbouwen. Of een voorziening wordt afgewezen, is tijdens de indicatiestelling immers nog niet bekend.

Ad c.

Tot slot vraagt het college advies, indien dit overigens noodzakelijk wordt geacht. Het zal duidelijk zijn dat hier een scala aan argumenten op te voeren valt. Door deze bepaling is het echter te allen tijde mogelijk om advies te vragen. Het is verstandig hierbij te (kunnen) motiveren waarom advies gevraagd wordt, met het oog op een eventuele beroepsprocedure, waarin dit een rol zou kunnen spelen.

Lid 3

Deze bepaling spreekt voor zich; het is duidelijk dat gegevens inzake de medische toestand, het inkomen, de woonsituatie en allerlei andere gegevens noodzakelijk kunnen zijn om een aanvraag te kunnen beoordelen. Er is een duidelijke praktische samenhang met artikel 28 lid 1 van deze verordening, inzake het gebruik van een door het college te verstrekken formulier. Door middel van gebruik van een formulier kunnen de procedures inzake de gegevensverstrekking worden gestroomlijnd.

Uiteraard moet er niet meer worden opgevraagd dan noodzakelijk is voor het nemen van een besluit op de aanvraag, zie hieromtrent ook artikel 4:3 Algemene wet bestuursrecht. Weigert de aanvrager echter de voor het nemen van het besluit noodzakelijke gegevens te verstrekken, dan rest het college niets anders dan de aanvraag volgens de procedure van artikel 4:5 Algemene wet bestuursrecht buiten behandeling te laten.

Ten aanzien van het omgaan met de – vaak privacygevoelige – gegevens moet de gemeente rekening houden met de verplichtingen die voortvloeien uit de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp).

Lid 4

Lid 4 geeft aan dat bij advisering gebruik gemaakt moet worden van de zogenaamde ICF-classificatie van de Wereld Gezondheidsorganisatie. Deze bepaling is in de verordening opgenomen naar aanleiding van de toelichting op amendement nr. 65, waarin staat "Voor de gemeentelijke uitvoeringspraktijk biedt de International Classification of Functions, Disabilities and Impairments (ICF classificatie) een uniform begrippenkader dat als grondslag kan dienen om de behoefte aan voorzieningen in individuele gevallen vast te stellen."

Mede omdat bij de indicatiestelling van de diverse functies in de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten eveneens van deze classificatie gebruik wordt gemaakt, kan het gebruik van de ICF-classificatie afstemming tussen de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten en deze wet vergemakkelijken.

Lid 5

Lid 5 vertaalt de opdracht van artikel 26 lid 1 van de wet naar de verordening en bepaalt dat de beschikking dient te vermelden op welke wijze de genomen beschikking bijdraagt aan het behouden en bevorderen van de zelfredzaamheid en de normale maatschappelijke participatie van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem, en van mensen met een psychosociaal probleem.

Artikel 30 Samenhangende afstemming

In artikel 5 lid 2 onder b. van de wet is vastgelegd dat de raad in de verordening bepaalt op welke wijze de verkrijging van individuele voorzieningen samenhangend afgestemd wordt op de situatie van de aanvrager. Deze bepaling is bedoeld om, naast de toepassing van algemene bestuursrechtelijke zorgvuldigheidseisen, de inhoud van de voorzieningen zelf, vanuit cliëntperspectief, in samenhang te bezien. Evenals het genoemde in de toelichting op artikel 27 van deze verordening, gaat het hier naar zijn aard om uitvoeringsbeleid.

De gemeente gaat er in principe van uit dat een onderzoek nodig is om tot een samenhangende afstemming te komen, maar geeft er de voorkeur aan dit niet in de vorm van een verplichting te gieten. In de eerste plaats zouden eenvoudige gevallen daardoor onnodig gecompliceerd worden gemaakt; als bestaande dossiergegevens afdoende zijn, moet niet een onnodige procedure verplicht zijn. In de tweede plaats kan de samenhang eveneens worden gerealiseerd door aanvraagprocessen integraal te organiseren. Dat alles neemt vanzelfsprekend niet weg, dat bij elke indicatie een zekere mate – hoe minimaal ook – van onderzoek zal moeten plaatsvinden

Artikel 31 Wijzigingen in de situatie

Het spreekt voor zich dat wijzigingen in de situatie gemeld dienen te worden in al die gevallen dat zij van invloed zijn op de verstrekte of te verstrekken voorzieningen.

Artikel 32 Intrekking van een voorziening

Duidelijk is, dat verstrekking van voorzieningen gebonden is aan voorwaarden. Het is in verband met het kenbaarheidvereiste, verwoord in de passage "waarvan redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze van invloed zijn op het recht op een voorziening", van groot belang om de beschikkingsvoorwaarden duidelijk te vermelden in een beschikking. Het is daarom raadzaam om een belanghebbende te wijzen op de voorwaarden die het recht op de voorziening met zich meebrengen.

Daarnaast is het belangrijk in de beschikking ook expliciet te wijzen op de verplichting om wijzigingen in de situatie aan het college door te geven. Mocht er sprake zijn van een, om wat voor reden dan ook, ten onrechte toegekende voorziening, dan vergemakkelijkt een duidelijke formulering in de beschikking een eventuele beëindiging of terugvordering van (het recht op) een voorziening, omdat de betrokkene zich dan niet kan beroepen op onbekendheid met de feiten.

Artikel 33 Terugvordering

De wet bevat geen bepalingen omtrent terugvordering van voorzieningen, wat reden is om deze mogelijkheid op te nemen in de verordening, omdat er anders geen juridische basis is om voorzieningen terug te vorderen. Indien er, naar later blijkt, ten onrechte is uitbetaald of geleverd (voorziening in natura) is, kan het college de voorziening geheel of gedeeltelijk terugvorderen. Het besluit tot herziening van het recht op de voorziening en de daaraan gekoppelde terugvordering biedt echter geen executoriale titel, zoals bijvoorbeeld in de Wet werk en bijstand het geval is bij terugvordering. Er is wel sprake van een civielrechtelijke vordering op grond van onverschuldigde betaling waarvoor het Burgerlijk Wetboek, boek 6 artikel 203 e.v. de wettelijke basis biedt. Aan de gerechtelijke procedure zijn kosten verbonden, met name in gevallen waarin de vordering hoger is dan € 5.000,- en dus een procedure met procureurstelling bij de rechtbank noodzakelijk is. Bij lagere bedragen kan een eenvoudige dagvaardingsprocedure bij de kantonrechter gevolgd worden, zonder verplichte procureurstelling.

Het ligt voor de hand dat van de terugvorderingsmogelijkheid in ieder geval gebruik wordt gemaakt indien er aan de zijde van de aanvrager sprake is van verwijtbaarheid. Wanneer deze dus bewust verkeerde gegevens heeft verstrekt, althans wanneer daarvan een verwijt kan worden gemaakt, bijvoorbeeld over zijn inkomen. Ook kan terugvordering van een voorziening in natura aan de orde zijn wanneer de aanvrager in gebreke blijft zijn eigen bijdrage binnen de gestelde termijn en na aanmaning te voldoen. Het is raadzaam vooraf een inschatting te maken van de kosten en te verwachten baten, gezien de mogelijke kosten van een civielrechtelijke procedure. Daarbij moet niet alleen gekeken worden naar de kosten van inschakeling van een procureur, maar ook naar mogelijke invorderingskosten, zoals de kosten van inschakeling van een deurwaarder.

Wanneer blijkt dat een financiële tegemoetkoming of een gemaximeerde vergoeding binnen zes maanden na de uitbetaling niet is aangewend voor de bekostiging van de voorziening waarvoor deze is verleend, kan deze betaling ook worden teruggevorderd. Het gaat hierbij om voorzieningen waarbij de uitbetaling van de tegemoetkoming of de vergoeding aan de aanschaf van de voorziening voorafgaat. Bij woningaanpassingen zal dit in de regel niet voorkomen omdat de uitbetaling pas dan plaatsvindt nadat de woningaanpassing is uitgevoerd. Artikel 33 is dus niet van toepassing op woningaanpassingen.

Hoofdstuk 8 Slotbepalingen

Artikel 34 Hardheidsclausule

Artikel 34 bepaalt dat het college in bijzondere gevallen ten gunste van de aanvrager kan afwijken van de bepalingen van deze verordening, en dus niet van de in de wet zelf genoemde bepalingen. Zonodig wordt hierbij advies ingewonnen. Dit afwijken kan alleen maar ten gunste, en nooit ten nadele van de betrokken persoon met beperkingen of de eigenaar van de woonruimte. Bij de woningeigenaar, bijvoorbeeld een corporatie, kan gedacht worden aan een situatie waar het van belang is dat een woonruimte ook langer dan zes maanden leeg staat, omdat bijvoorbeeld bekend is dat een persoon met beperkingen voor wie de aangepaste woning uitermate geschikt is, op het punt staat om uit een revalidatiecentrum te worden ontslagen. In die gevallen kan het doelmatiger zijn om een langere periode een tegemoetkoming in de huurderiving te verstrekken. Verder is met nadruk gemeld: in bijzondere gevallen. Het gebruik maken van de hardheidsclausule moet beschouwd worden als een uitzondering en niet als een regel. Het college moet in verband met precedentwerking dan ook duidelijk aangeven waarom in een bepaalde situatie van de verordening wordt afgeweken.

Artikel 35 Beslissing van het college in gevallen waarin de verordening niet voorziet

Deze bepaling is overgenomen uit de Wvg-verordening. De achterliggende gedachte mag duidelijk zijn: het voorzien in mogelijke leemten.

Artikel 36 Indexering

Deze bepaling, maakt het mogelijk alle bedragen, genoemd in het op de verordening gebaseerde Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen, te indexeren. Indexering voor de meeste van de op deze verordening gebaseerde normbedragen vindt plaats volgens het CBS-prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie. De Algemene Maatregel van Bestuur zoals op 22 mei 2006 naar de Tweede Kamer gezonden bepaalt in artikel 4.5. lid 1 dat ook de bedragen van de eigen bijdragen jaarlijks aan de hand van de prijsindex voor de gezinsconsumptie worden gewijzigd bij ministeriële regeling. Het ligt voor de hand wijzigingen in bedragen in deze verordening tegelijkertijd hiermee door te voeren.

Artikel 37 Overgangsbepaling

Deze bepaling is opgenomen om te voorkomen dat cliënten van wie de indicatie afloopt, hun recht op zorg kwijt raken in de overgangperiode wanneer ze niet op tijd zijn geherindiceerd.

Artikelen 38 en 39 Inwerkingtreding en citeertitel.

Deze bepalingen spreken voor zich en worden niet nader toegelicht.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Bergen op 18 december 2007.

de griffier, de voorzitter,

Nota-toelichting

De raad van de gemeente Bergen;
gelezen het voorstel van het college van Bergen van 11 december 2007;
gelezen het advies van de commissie Maatschappelijke Zaken van 6 december 2007;
gelet op het bepaalde in de Wet maatschappelijke ondersteuning;
b e s l u i t:
vast te stellen de volgende
VERORDENING INDIVIDUELE MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING GEMEENTE BERGEN 2008.